Punctul slab al NATO în materie de apărare

ANUL 8 ■ NUMĂRUL 179 ■ PREȚ: 24,90 LEI ■ 21.11 - 18.12.2025

ROMÂNIA Newsweek®

MILIONARII DIN VÂRFUL MAGISTRATURII

Cine sunt și cât câștigă membrii CSM care se opun vehement oricărei reduceri a pensiilor magistraților, invocând un presupus atac la independența justiției

BIBLIOTECA ALEPH

Newsweek ROMÂNIA

Alătură-te și tu
celor peste
> 2.500.000
de cititori unici
care aleg
în fiecare lună
newsweek.ro

Cele mai relevante știri,
analize pertinente,
investigații incisive,
opinii echilibrate.

newsweekromania

Newsweek ROMÂNIA

21.11-18.12.2025 _ ANUL 8 _ NR.179

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 19 decembrie 2025

SUMAR

Dosar

6 **Milionarii** din vârful magistraturii

12 Șefa CSM, despre tăierea pensiilor speciale: „Suntem unici“

Opinii

14 OVIDIU NAHOI „Retragerea americană“. Adevărat și fals

15 STELIAN NEGREA România devine o autocrație judecătorească opusă domniei legii

Cronica NATO

16 ION PETRESCU Mark Rutte: „Vremurile periculoase necesită acțiuni îndrăznețe“

Periscop

18 **Modernizare** Ce soluții tehnologice inovatoare folosește Veolia România pentru o energie cât mai curată și mai ieftină

Internațional

20 **Uniunea Europeană** Extinderea, pariul strategic al Europei

23 Nu toți sunt la fel

24 **Ungaria** În vizită la Casa Albă, Orban a vrut să livreze o imagine de forță către societatea ungară

26 **Militar** Punctul slab al NATO în materie de apărare

30 **Economie** Migrația banilor

32 **Cărți** Redesenarea liniilor

38 **Geopolitică** Putere și principii

43 **Piața muncii** Atașamentul față de locul de muncă

Magazin

44 **Film** „Acest film este... un îndemn la acțiune

52 În culisele misiunii letale

54 **Carte** Totul ține de chimie

58 **Societate** Pași și oraș

60 **EICMA 2025** Pasiune, miros de benzină, adrenalină și eleganță

Calendar

64 Asasinarea lui Nicolae Iorga

» P.60

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACȚIA

DIRECTOR GENERAL _ Sabin Orcan

Redactor-șef _ Petre Bădică

Redactor-șef adjunct _ Mihai Duță

Senior-editori: Valentin Bolocan, Florin Budescu, Valeria Cupă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Gabriel Peneș, Răzvan Scăețeanu

Reporteri: Catinca Doboș, Alexandru Pop, Daniel Toșa

Contributori: Remus Cernea, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu

Art director _ Cecilia Bălănescu

Corectură _ Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București (Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)

Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

PUBLICITATE _ carmen.dinca@newsweek.ro

EVENIMENTE _ Ioana Dumitru

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR: Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

GAZA

Protest

Un grup de activiști și artiști au realizat un graffiti pe peretele unei clădiri avariate pentru a arăta că atacurile israeliene au cauzat daune ireversibile sistemului ecologic al regiunii, daune pe care experții le descriu drept „ecocid".

➤ PROFIMEDIA IMAGES

OAȘ, ROMÂNIA

Joacă

Imaginea realizată din apropiere arată o libelulă care pare că se joacă de-a v-ați ascunselea cu fotograful.

PROFIMEDIA IMAGES

SHANGHAI, CHINA

Artă

Magazinul Haus Nowhere, din Shanghai este plin de pungi de plastic negre care fac parte din instalația artistică suprarealistă *More Is More*, creată de artistul Max Siedentopf.

PROFIMEDIA IMAGES

LUANDA, ANGOLA

Sport

Sculpturi din nisip ale lui Lionel Messi din Argentina și Laurindo Aurelio din Angola, însoțite de steagurile naționale, sunt expuse la capătul promenadei de pe Ilha de Luanda, înaintea meciului amical de fotbal dintre Angola și Argentina.

PROFIMEDIA IMAGES

Milionarii din vârful magistraturii

Judecătorii de la Curtea Constituțională au respins proiectul de lege care prevedea tăierea cu 25% a pensiilor magistraților, motivând lipsa avizului de la Consiliul Superior al Magistraturii. Guvernul încearcă să reia procedura, dar membrii CSM se opun vehement oricărei reduceri, invocând un atac la independența justiției.

de
PETRE BĂDICĂ

Ioan Sas este unul dintre cei doi membri CSM din partea societății civile

El are un salariu de 32.700 de lei net. A fost avocat în Maramureș. Deși este membru CSM din partea societății civile, a fost impus de PSD prin vot în Parlament, el fiind în trecut consilier județean de Maramureș din partea PSD.

Ioan Sas face naveta la București, unde i s-a închiriat o locuință. Pentru aceasta și pentru transport primește de la stat suma de 15.000 de lei pe lună.

Fănel Mihalcea, tot din partea societății civile în CSM

CSM are doi membri din partea societății civile. Cel de-al doilea, Fănel Mihalcea, a fost, timp de 20 de ani, prim-procuror sau adjunct al prim-procurorului la Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila CV.

Mihalcea a ieșit la pensie în 2017.

În prezent, are o pensie specială de 27.000 de lei net. După pensionare, a primit diverse sinecuri, precum un loc în Consiliul de Supraveghere al Transelectrica sau membru al Consiliului de Administrație al Porturilor Galați.

Venitul lui Fănel Mihalcea a fost de 42.750 de lei net pe lună, la care s-a adăugat o pensie de 27.000 de lei net.

Fănel Mihalcea are o fiică, Claudia Mihalcea.

Ea a fost ani la rând secretara Camerei Deputaților, cu sprijinul PSD. *Newsweek România* a dezvăluit că fiica lui Mihalcea a cotizat la PSD suma de 198.000 de lei în campania electorală. Banii au fost împrumutați de la mama ei. Tot mama ei a mai împrumutat-o cu alți 900.000 de lei.

Anul acesta a devenit deputat PSD.

Familia Mihalcea a mai avut și o afacere în domeniul farmaceutic, care, în 2022, i-a adus 110.000 de lei profit, iar în 2021 dividende de 306.000 lei net.

Judecătorul care l-a acuzat pe Bolojan că minte

Premierul Ilie Bolojan a fost acuzat că minte în legătură cu pensiile speciale de către Liviu Odagiu, membru al CSM.

Liviu Odagiu este judecător la Judecătoria din Alba Iulia. El a câștigat suma de 60.900 de lei ca judecător și 538.000 de la CSM. În total: 600.000 lei net câștigați în 2023, adică 50.000 de lei pe lună.

În anul 2022, Odagiu a câștigat suma de 470.000 de lei, adică 40.000 lei pe lună. În 2021, a câștigat tot în jur de 40.000 lei pe lună. Dacă ar ieși acum la pensie, Odagiu ar primi pe lună suma de 35.000 lei net.

Fostul șef al CSM, mare critic

Fostul șef al CSM, Daniel Grădinaru, este un critic al tăierii pensiilor speciale. El a câștigat 1.000.000 de lei net într-un singur an. Are 50 de ani și 25 de ani munciți, așa că se poate pensiona.

Daniel Grădinaru a criticat tăierea pensiilor speciale încă din 2023, când era șeful CSM.

Atunci el spunea că orice reformă a pensiilor speciale care ar cuprinde creșterea vârstei de pensionare este nocivă, pentru că ar pleca judecătorii din sistem.

Daniel Grădinaru susținea că o creștere bruscă a vârstei de pensionare pentru judecători și procurori ar putea determina ieșirea din sistem a peste 1.500 de magistrați.

Vârsta de pensionare medie în magistratură este de 48 - 50 de ani. Nu e de mirare că, în doar 3 ani, sunt cu 500 de magistrați pensionari mai mulți, numărul lor ajungând la 5.800.

În 2023 (ultimul pentru care și-a depus declarația de avere), judecătorul a avut venituri de 1.000.000 lei net.

Daniel Grădinaru a avut 363.000 lei drepturi salariale de la CSM. El a primit 606.000 de lei „venituri salariale și alte drepturi de natură salarială".

De la Curtea de Apel a mai luat 34.000 lei.

A mai luat 27.000 de lei pentru cursurile predate la Universitatea privată Cantemir.

În total, Grădinaru a avut venituri de peste 1.000.000 lei pe an, peste 83.000 lei net pe lună

Procurorul șef Alex Florența și soția sa au câștigat aproape 1.000.000 lei pe an

Procurorul șef Alex Florența a cerut ca pensiile speciale să nu fie tăiate. „Cadru predictibil de salarizare pentru magistrați, îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activității", au fost cererile procurorului.

Venituri Alex Florența:

- 43.000 lei de la DIICOT
- 87.000 lei tot de la DIICOT
- 254.000 lei de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte
- 10.000 lei spor salarial proiect european Parchetul de pe lângă Înalta Curte
- 82.000 lei de la CSM

Total venituri: 476.000 lei.
Venituri lunare - 39.000 lei net

Veniturile judecătoarei Cristina Florența, soția lui Alex Florența sunt:

- 256.000 lei de la CSM
- 65.000 lei spor salarial CSM proiecte europene
- 73.000 lei diurnă, transport CSM
- 92.000 lei Curtea de Apel Timișoara

Total venituri: 486.000 lei.
Venituri lunare - 40.500 lei net

Alin Ene, un alt membru CSM supărat

Alin Ene, membru CSM, spune că „declarațiile recente prin care liderii unui partid din coaliția de guvernare atrag public atenția judecătorilor CCR, reamintindu-le că au fost numiți de actuala majoritate, reprezintă o presiune directă și inadmisibilă asupra Curții.

Astfel de afirmații, lansate cu doar câteva zile înainte ca judecătorii CCR să se pronunțe asupra unei legi promovate de coaliție - lege marcată de vădite vicii de neconstituționalitate - pun sub semnul întrebării respectul pentru independența justiției și pentru principiile statului de drept".

Alin Ene este împotriva proiectului de lege privind pensiile. speciale. Ene a făcut un salt uriaș financiar după ce a ajuns membru CSM. În 2022, el a câștigat ca judecător 19.000 lei net.

După ce a ajuns la CSM, venitul său lunar a ajuns la 51.000 lei pe an. Aproape o triplare a salariului în doar 12 luni.

Horodniceanu a amenințat cu proteste

Procurorul Daniel Horodniceanu, și el membru al CSM, a amenințat că vor fi convocate parchetele din toată România ca semn de protest pentru că pensiile speciale vor fi tăiate, iar vârsta de pensionare a magistraților va fi ridicată la 60 de ani.

Horodniceanu a avut, în 2024, venituri de 40.000 de lei pe lună. A luat 410.000 de lei ca membu al CMS. De la DIICOT a mai primit 62.000 de lei.

El și soția sa au câștigat nu mai puțin de 1.500.000 lei într-un singur an.

Soția a câștigat 170.000 lei de la Ministerul Sănătății ,plus 800.000 de lei servicii medicale de la Casa de Sănătate Iași.

Dacă ar ieși azi la pensie, Horodniceanu ar primi o pensie de 35.000 - 40.000 lei.

Dacă ar ieși la pensie pe noua lege propusă de Bolojan, ar pierde din pensie 10.000 - 12.000 de lei.

Șefa CSM, despre tăierea pensiilor speciale: „Suntem unici“

CSM i-a făcut o plângere penală vicepremierului Oana Gheorghiu pentru atacuri la adresa unei puteri constituționale după ce aceasta a vorbit despre pensile magistraților.

„DACĂ BANII ĂIA TREBUIE SĂ SE ducă la ei pentru că își dau sentințe, îi iau de undeva. Și îi pot lua de la gura unui copil care se culcă flămând, de la bugetul unui spital care nu are medicamente, banii ăia nu se tipăresc și vin din aer, vin de undeva. Și poate că asta nu înțeleg oamenii: că, atunci când primești privilegii, ca tu să ai privilegii cineva e lăsat în urmă“, a declarat Oana Gheorghiu.

Anterior, judecătoarea Elena Costache, șefa CSM, a declarat că nu poate să accepte tăierea pensiilor magistraților, deoarece ei nu sunt la fel cu celelalte categorii sociale. Elena Costache are un salariu de 57.000 de lei net, conform declarației sale de avere.

„11.000 de lei reprezintă o pensie mică“ a spus șefa CSM într-un interviu pentru Digi 24.

Șefa CSM a explicat că nivelul de trai al magistraților este unul normal și că lipsa banilor în Justiție ar duce la pierderea independenței magistraților.

„Acum o să îmi asum și un răspuns direct - da, mi se pare puțin și o să vă spun și de ce mi se pare puțin. Haideți să vedem cât e un salariu mediu. La nivel de Curte de Apel, NET lunar: 20.000 de lei; Tribunal: 17.948; Judecătorie: 16.157. Să aplicăm 70% din aceste sume. Ar fi 11.309 lei pensie. În ce condiții? Ca să ieși la pensie cu această pensie, ce înseamnă? La ce vârstă?

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

Veniturile Elenei Costache:

Anul 2021: 320.000 lei - 26.600 lei net
Anul 2022: 360.000 lei - 30.000 lei/lună
Anul 2023:
Salariu Curtea de Apel - 23.850 lei
Curtea de Apel, diferențe salariale - 38.000 lei
CSM - 544.662 lei plus 82.000 lei (alte surse)
Total: 687.00 lei - 57.000 lei /lună NET.
Anul 2024 - 600.000 lei
Venitul TOTAL net pe ultimii 4 ani = 1.740.000 lei.
Venit lunar mediu = 36.300 lei net.

Șefa CSM ar avea o pensie specială de minim 26.000 lei net dacă s-ar pensiona acum pe proiectul propus de Bolojan de tăiere a pensiilor speciale.

Președinții celor 16 Curți de Apel din țară au transmis un mesaj comun de susținere pentru judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție (ICCJ) și pentru șefa instanței supreme.

Semnatarii documentului avertizează că discreditarea publică a președintei Lia Savonea și a instanței supreme „afectează încrederea cetățenilor în sistemul judiciar" și poate crea „un dezechilibru statal periculos, în care arbitrariul devine politică de stat".

Comunicatul magistraților subliniază că Inalta Curte reprezintă vârful sistemului judiciar și garantează echilibrul întregului edificiu al justiției.

„Lovirea vârfului piramidei judiciare echivalează cu vulnerabilizarea întregului sistem — de la curțile de apel la tribunale și judecătorii", se arată în document.

65 de ani. Dom'le, eu nu am nevoie să fac nimic ca judecător.

Eu nu pot, după ce judec un dosar, să mă duc să îmi deschid un birou de consultanță de avocatură și să acord consultații juridice și să mai câștig niște bani. Și atunci toată lumea a fost de acord: să nu picăm în acest păcat al comparațiilor care nu-și au rostul.

Din toate punctele de vedere suntem unici, nu am de ce să mă feresc de acest cuvânt. În primul rând, omul la care faceți referire nu cred că a dat examenele pe care le-am dat noi ca să ajungem în profesie. Nu este ușor să ajungi magistrat. Nu cred că are parte de munca pe care o desfășurăm și, credeți-mă, o spun cu tot respectul față de orice om care muncește", a spus Elena Costache la Digi24.

Practic, președintele CSM sugerează că tăierile propuse de Guvern ar afecta imparțialitatea judecătorilor și automat am putea fi toți afectați de decizii incorecte.

Și șefa Înaltei Curți se opune vehement

În iunie, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) a hotărât numirea judecătoarei Lia Savonea în funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Sub conducerea ei, ÎCCJ a avut permanent un mesaj vehement la adresa oricărei încercări de a fi reglată problema pensiilor speciale. Conform declarației sale de avere, în ultimul an, Lia Savonea a avut venituri cumulate lunare de 32.000 de lei și economii de peste 740.000 de lei, în 19 conturi bancare.

Soțul ei, Mihai Savonea, are un cabinet individual de avocatură, pe care are declarate venituri anuale de 15.000 de lei, adică 1.250 de lei lunar. Lia Savonea are ceasuri și bijuterii în valoare de 18.500 de euro și conduce un BMW cumpărat în anul 2019.

„Justiția nu se negociază și nu se supune presiunilor politice. Admiterea excepției de neconstituționalitate confirmă că independența justiției nu este un privilegiu al magistraților, ci o garanție pentru cetățeni.

Decizia CCR arată că statul de drept se apără prin Constituție, nu prin atacuri politice.

În fața atacurilor și presiunilor din ultimele luni, această decizie arată că fundamentul constituțional al statului de drept rămâne solid, dincolo de orice dispută politică", a transmis Lia Savonea imediat după decizia CCR conform căreia propunerea de modificare a pensiilor magistraților a fost declarată neconstituțională.

„Retragerea americană". Adevărat și fals

OVIDIU NAHOI, contributor al *Newsweek România*

Așa cum oficialii americani și români au anunțat pe 29 octombrie, soldații din cadrul Brigăzii a 2-a Infanterie, Divizia 101 Aeropurtată, nu vor fi înlocuiți la întoarcerea acasă din Europa. SUA își vor reduce prezența militară și în Bulgaria, Ungaria și Slovacia, numărul total al soldaților retrași urmând a ajunge la 3.000, potrivit rapoartelor de presă. Numărul militarilor retrași din România urmează să ajungă la 800. Decizia a generat vii dezbateri în România. Dar nu toate argumentele aduse sunt adevărate. Ce este, așadar, fals și ce este adevărat în această dezbatere?

Fals.

„Retragerea parțială americană este o sancțiune la adresa României". Acesta este narativul dominant al extremei drepte, care vrea să lege o decizie strategică de la Washington de tensiunile politice de la București.

După ce Donald Trump a preluat funcția de președinte al Statelor Unite, extrema dreaptă a promovat intens ideea că noua administrație de la Washington va pedepsi România pentru anularea alegerilor din noiembrie-decembrie 2024, că nu va recunoaște rezultatul alegerilor repetate din mai 2025.

Toate aceste abordări s-au dovedit false, chiar dacă, în februarie, la Conferința de Securitate de la Munchen, vicepreședintele JD Vance a avut critici aspre la adresa României. Totuși, administrația SUA a recunoscut rezultatul alegerilor și l-a felicitat pe președintele Nicușor Dan pentru victorie. Mai mult, a fost anunțată o viitoare vizită a președintelui român la Washington.

În timpul recentei vizite a premierului ungar Viktor Orban la Casa Albă, președintele Donald Trump a ținut să precizeze că va fi vorba doar de o simplă schimbare a modului de rotație a trupelor în România și a avut cuvinte de laudă la adresa poporului român. Nici vorbă de pedepse sau represalii.

Fals.

„Este o schimbare a echilibrului strategic în regiune". Alianța occidentală rămâne ferm angajată pe flancul estic.

Europa și-a sporit în ultimii ani capacitățile de apărare și poate suplini cu ușurință efectivele americane retrase, în caz că va fi nevoie. După cum afirma fosta purtătoare de cuvânt a NATO, Oana Lungescu, într-o analiză pentru The Royal United Services Institute (RUSI), „retragerea unor factori cheie ai SUA, cum ar fi serviciile de informații sau apărarea aeriană și antirachetă, de care europenii nu dispun, ar fi mult mai dăunătoare".

Baza de la Mihail Kogălniceanu, de exemplu, rămâne un punct esențial al apărării colective.

Aceasta se află în plin proces de modernizare, cu investiții de 2,5 miliarde de euro, și va putea găzdui aproximativ 20.000 de soldați. Așa cum a spus secretarul general al NATO Mark Rutte, aflat în vizită la București, Alianța va deplasa un mare număr de forțe și 31 de state vor sări în ajutorul României, dacă aceasta va fi atacată.

În acest timp, peste 5.000 de militari din 10 state aliate participă la un exercițiu NATO de amploare desfășurat pe teritoriul României.

Este testată, printre altele, capacitatea Alianței de a interveni de urgență, în caz de pericol.

Nu întâmplător, Rusia a lansat tocmai în aceste zile o dezinformare menită a diviza aliații, tocmai în legătură cu baza de la Mihail Kogălniceanu.

Serviciul Federal de Securitate al Rusiei (FSB) a anunțat că a dejucat un complot al spionilor ucraineni și britanici care voiau să-i convingă pe piloții ruși să fure un avion MiG-31 echipat cu o rachetă hipersonică Kinjal pentru 3 milioane de dolari. Aeronava ar fi urmat să ajungă la baza NATO de pe teritoriul României. Bucureștiul a dezmințit ferm acuzațiile. Dar narativul arată preocupările Moscovei față de poziția aliată în regiune.

Adevărat.

„Mișcarea americană reprezintă un semnal prost adresat Rusiei". Kremlinul ar putea înțelege acest lucru ca o dezangajare americană în regiunea Mării Negre. Crimeea, una dintre cele mai militarizate zone ale Europei, pe care Rusia a ocupat-o în operațiunea - fulger din 2014, se află la mică distanță de coastele României.

Moscova ar putea fi încurajată să testeze aici soliditatea Alianței. Recentele provocări cu drone și avioane de vânătoare, în spațiile mai multor state aliate, din Polonia în Germania, din Danemarca în Estonia, demonstrează un potențial ridicat al Rusiei în această direcție.

De asemenea, retragerea parțială americană ar putea face Moscova să înțeleagă că prezența trupelor americane pe flancul estic ar putea fi obiect de negociere cu Donald Trump. O perspectivă care le-ar putea da fiori aliaților europeni. Aceștia continuă să vadă în Trump un aliat impredictibil, prea ușor tentat în compromisuri dezavantajoase cu Kremlinul.

În analiza sa pentru RUSI, fosta purtătoare de cuvânt Oana Lungescu afirma că, „până acum, abordarea NATO față de Revizuirea Posturii Globale a armatei SUA a fost de a solicita SUA să se asigure că nu există «nicio lacună și nicio surpriză»".

Dar alte ajustări semnificative ale SUA într-un ritm rapid ar risca să creeze lacune în planurile de apărare

ale NATO și ar invita la o nouă agresiune rusă. Prin urmare, vor continua îngrijorările că deciziile sunt luate la Washington fără o coordonare deplină cu aliații NATO și fără a se acorda suficientă atenție securității Europei sau imaginii strategice de ansamblu".

Adevărat.

„România rămâne vulnerabilă". Iar vulnerabilitățile ei sunt mai ales interne.

România a fost prinsă nepregătită în războiul hibrid al Rusiei, care a culminat cu tentative de manipulare a alegerilor din 2024. Cercetările ulterioare au arătat existența unui adevărat ecosistem, cu elemente de dezinformare prin influenceri și manipularea algoritmilor platformelor de social media, mercenari pregătiți pentru acțiuni directe, veterani ai instituțiilor de forță.

Oameni din instituțiile statului nu au fost străini de această amenințare sau cel puțin nu au fost conștienți de pericol și s-au dovedit incapabili să răspundă.

O schimbare de abordare s-a făcut simțită după alegerile din mai 2025, câștigate de Nicușor Dan, dar situația rămâne fragilă. Președintele nu a numit nici până acum noi șefi ai serviciilor secrete, într-o conjunctură politică plină de incertitudini.

O problemă de fond o reprezintă nivelul educațional al populației, cu un grad ridicat al analfabetismului funcțional și o rată mare de penetrare a dezinformării rusești, prin intermediul platformelor media, îndeosebi TikTok.

Se adaugă aici un sistem de justiție lipsit de credibilitate și un nivel scăzut de încredere în instituțiile democratice.

Toate acestea fac din societatea românească una vulnerabilă în fața formelor de război hibrid promovate de Rusia. Și aceasta, cu sau fără 1.000 de militari americani prezenți aici. N

EDITORIAL

România devine o autocrație judecătorească opusă domniei legii

STELIAN NEGREA,
editor al *Newsweek România*

În orice regim politic cu probleme, una din puteri încearcă să se dea peste nas celorlalte. România are o îndelungată tradiție în acest sens. De la regimurile autocratice ale lui Carol al II-lea și cele legionaroide, până la cel comunist. A venit și rândul Justiției să își dorească să iasă din matca constituțională.

Cum s-ar numi un regim în care o mână de la vârful Justiției și-ar impune punctul de vedere în fața celorlalte două puteri? Autocrație judecătorească. Opusă domniei legii.

Pentru că, în plină austeritate bugetară, judecătorii doresc să-și deseneze singuri și după propriile reguli și interese, fără să țină cont de legi economice și de Constituție, propriile privilegii.

Vor să iasă la pensie la ce vârstă își doresc. Cu ce pensii își doresc. Și când își doresc. Adică să-și stabilească și perioada când se va întâmpla acest lucru. Adică peste 20 de ani. Asta după ce ani de-a rândul magistrații și-au dat restanțe salariale al căror cuantum și l-au calculat singuri. Și astfel miliarde de euro au mers către plata acestora.

Și toate acestea vin pe fondul unei prăbușiri a luptei anticorupție, dublată de uriașe exoduri din pușcării ale tuturor celor care au fost anterior condamnați la ani grei de închisoare. Nu contează că sunt gulere albe care au cerut șpăgi de sute de milioane de euro, beizadele care au omorât oameni în accidente sau clanuri interlope care au ucis, extorcat sau au beneficiat de pe urma rețelelor de trafic de persoane. Toți au ieșit din spatele gratiilor grație clemenței câtorva instanțe de judecată deasupra cărora planează stafia unei singure doamne. Al cărei nume nu trebuie pronunțat. Fix ca în filmele de groază, că altfel se declanșează iadul asupra tututor celor care o contestă. Fie că sunt judecători care încă mai cred în ideea de justiție, fie că sunt politicieni, jurnaliști sau reprezentanți ai societății civile.

Ironic este că judecătorii și-au găsit un aliat nesperat în noul președinte ales al României. Nicușor Dan, care a stat prea mult ca ONG-ist pe holurile instanțelor de judecată unde rareori pierdea vreun proces, și care vede doar că magistrații fie muncesc prea mult, fie sunt pe nedrept stigmatizați sau nedreptățiți etc.

Președintele se întreabă mai mult retoric cum de nu mai sunt anchetați magistrați pentru corupție, când corupția stă cu atâta succes la masă chiar cu cei care ar trebui să o stârpească. Ca cel mai informat om din România, președintele știe sau ar trebuie să știe de câte ori le depășesc multor magistrați veniturile stilurile de viață extrem de opulente.

Ca și cum toată nedreptatea pe care o mână de magistrați care a acaparat Justiția o împarte în societate este un fenomen exterior acestei bresle profesionale. Ca și cum cineva i-ar fi blestemat să se comporte ca una din cele mai corupte categorii profesionale care, culmea culmilor, mai cere și privilegii cu carul ca să nu ne lase baltă sau ca să nu cumva să ne amenințe și să ne șantajeze.

Precum interlopii, beizadelele arogante și certate cu legea sau gulerele albe corupte cu care se văd zi de zi în instanțele de judecată. N

CRONICA NATO

MARK RUTTE: „Vremurile periculoase necesită acțiuni îndrăznețe“

col. (R) ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

Șefii diplomațiilor din țările aliate se vor întâlni la sediul NATO din Bruxelles, pe 3 decembrie 2025. Reuniunea va fi prezidată de secretarul general al NATO, Mark Rutte *(foto)*.

Alianța a depășit Rusia în producția de muniție

Mark Rutte a anunțat că alianța a depășit Rusia în producția de muniție.

Vorbind la recentul Forum NATO - Industrie de la București, pe 6 noiembrie, Rutte a descris această schimbare ca o dovadă că reînarmarea colectivă a NATO se accelerează după ani de investiții insuficiente.

„Până de curând, Rusia producea mai multă muniție decât toți aliații NATO la un loc. Dar nu mai este cazul“, a declarat el miniștrilor Apărării, liderilor militari și directorilor din industrie reuniți. „În întreaga Alianță, deschidem acum zeci de linii de producție noi și le extindem pe cele existente. Producem mai mult decât am făcut-o în decenii“.

Afirmațiile lui Rutte au venit în contextul în care NATO avansează cu noile obiective de cheltuieli pentru apărare convenite la summitul său din 2025 de la Haga, unde liderii s-au angajat să investească cinci procente din PIB în apărare până în 2035. „5 procente reprezintă sume importante, dar este ceea ce avem nevoie pentru a rămâne în siguranță“, a spus el, adăugând că acest nivel de angajament este necesar pentru a reconstrui puterea militară a Europei și a face față amenințărilor moderne.

Mark Rutte și-a structurat observațiile în jurul a trei principii care guvernează strategia industrială a NATO: „cantitate, creativitate și cooperare“. Cantitatea, a spus el, înseamnă creșterea producției și scurtarea timpilor de livrare în cadrul alianței, în timp ce creativitatea necesită valorificarea inovației atât de la firmele de apărare consacrate, cât și de la startup-urile tehnologice noi.

„Pentru a rămâne în siguranță în viitor, trebuie să depășim ingeniozitatea adversarilor“, a spus Rutte. „Există minți creative în această sală, de la corporații mari la startup-uri mici. Avem nevoie de ceea ce aveți voi de oferit și trăim în societăți libere, unde creativitatea voastră poate prospera. Așadar, aduceți-vă ideile, puneți-vă ingeniozitatea la încercare și folosiți NATO ca banc de testare“.

El a indicat Acceleratorul de Inovare în Apărare pentru Atlanticul de Nord (DIANA) și Fondul de Inovare al NATO ca exemple ale modului în care alianța investește în tehnologii cu dublă utilizare și în industrii emergente. „Prin intermediul acestui fond, investim în startup-uri deep-tech, care ne pot sprijini apărarea, reziliența și securitatea“, a mai spus el.

Avertismentul principal al secretarului general al Alianței Nord-Atlantice a fost că amenințarea Rusiei la adresa Europei va persista și dincolo de războiul din Ucraina. „Pericolul reprezentat de Rusia nu se va termina odată cu acest război“, a spus el. „În viitorul previzibil, Rusia va rămâne o forță destabilizatoare în Europa și în lume“. De asemenea, el a subliniat cooperarea tot mai mare dintre Moscova, Beijing, Teheran și Phenian, descriind eforturile lor militare și industriale comune ca fiind „pregătitoare pentru o confruntare pe termen lung“.

În acest context, Rutte a schițat propria filozofie a NATO privind descurajarea:

„Noi o numim pace prin putere. NATO își va face partea, iar noi avem nevoie ca industria să o facă pe a sa“.

El a recunoscut că mulți producători din industria apărării sunt reticenți în a-și extinde capacitatea fără contracte guvernamentale ferme, dar a insistat că angajamentele politice și financiare sunt acum în vigoare.

„Uneori, guvernele trebuie să semneze contracte pe termen lung“, a spus el. „Dar vă pot spune că voința politică există. Banii sunt acolo, cererea este acolo, iar securitatea noastră depinde de aceasta“.

De asemenea, el a precizat că extinderea apărării Europei aduce beneficii economice, precum și strategice. „Există oportunități de afaceri excelente pentru voi toți și beneficii reale pentru noi toți, deoarece, atunci când industria își mărește oferta, rezultatul nu este doar mai multă securitate, ci și o creștere economică sporită și mult mai multe locuri de muncă“, a spus el.

Discursul lui Rutte a subliniat mesajul NATO, conform căruia alianța nu se mai află în modul reactiv, ci își reconstruiește activ capacitatea de descurajare pe termen lung.

„Vremurile periculoase necesită acțiuni îndrăznețe“, a concluzionat

Rutte. „Ca lideri, trebuie să ne asumăm riscuri politice. Industria trebuie să își asume riscuri comerciale. Împreună putem oferi un viitor mai sigur și mai prosper pentru noi toți".

Ipoteza germană

Pe de altă parte, Rusia ar putea efectua un atac limitat asupra teritoriului NATO în orice moment, deși decizia de a acționa ar depinde de postura Occidentului, a avertizat un înalt oficial militar german.

„Dacă ne uităm la capacitățile și puterea de luptă actuale ale Rusiei, Rusia ar putea lansa un atac la scară mică, împotriva teritoriului NATO, chiar mâine", a declarat generalul locotenent Alexander Sollfrank pentru Reuters, într-un interviu.

Sollfrank, care conduce comandamentul operațiunilor comune al Germaniei, a declarat că orice astfel de atac ar fi probabil „mic, rapid și limitat la nivel regional", deoarece Moscova rămâne puternic angajată în războiul său împotriva Ucrainei.

De asemenea, el a reiterat avertismentele anterioare ale NATO conform cărora Rusia ar putea reconstrui suficiente forțe pentru a lansa un atac mai amplu asupra alianței formate din 32 de membri până în 2029 - dacă eforturile sale de reînarmare continuă.

Președintele rus Vladimir Putin - care negase planurile de a ataca Ucraina cu doar o săptămână înainte de invazia la scară largă din februarie 2022 - a negat în repetate rânduri planurile de a ataca NATO, susținând că invazia la scară largă a Ucrainei de către Rusia a fost menită pentru ca aceasta să se apere de ceea ce el a numit „expansiune occidentală".

Sollfrank a declarat că forțele aeriene ruse au încă o capacitate de luptă puternică, iar forțele sale nucleare și de rachete rămân intacte în ciuda eșecurilor din Ucraina.

În timp ce Flota Mării Negre a suferit pierderi grele, alte forțe navale rămân în mare parte neafectate, a spus el. Armata rusă a suferit pierderi majore, dar Moscova încă intenționează să-și mărească numărul total de soldați la 1,5 milioane.

„Rusia are suficiente tancuri de luptă principale pentru a face posibil un atac limitat chiar de mâine", a spus Sollfrank, deși a adăugat că nu există niciun semn că se pregătește o astfel de operațiune.

Sollfrank a declarat că orice decizie a Rusiei de a ataca NATO va depinde de trei factori principali: puterea militară a Moscovei, istoricul său și conducerea sa.

„Acești trei factori mă conduc la concluzia că un atac rusesc este în domeniul posibilului", a spus el.

El a adăugat că tacticile hibride ale Moscovei - inclusiv incursiunile cu drone și propaganda - fac parte din ceea ce Rusia numește „război neliniar", conceput pentru a intimida și destabiliza adversarii înainte de orice confruntare directă. „Scopul lor este de a provoca NATO, de a testa răspunsurile acesteia și de a răspândi frică", a spus Sollfrank. „Este un război prin intimidare".

Rapoartele serviciilor de informații occidentale spun că Rusia ar putea încerca să atace o țară NATO în următorii cinci până la șapte ani, cu scuza „protejării populației vorbitoare de limbă rusă", pentru a trimite trupe în statele baltice.

RAND - un think tank cu sediul la Washington, care coagulează un grup non-profit de experți americani în politici globale, un institut de cercetare și o firmă de consultanță din sectorul public, dar efectuează și studii pentru Pentagon, a avertizat recent un grup bipartizan de legislatori americani că Rusia „ar putea fi capabilă să lanseze un atac împotriva NATO în următorii cinci până la zece ani".

Secretarul general al NATO, Mark Rutte, a avertizat că alianța occidentală de apărare va răspunde cu o lovitură „devastatoare" oricărui atac al Rusiei. De altfel, conform unei estimări militare ulterioare, NATO ar avea nevoie doar de o săptămână pentru a dezarma și pacifica Rusia, dacă aliații vor ajunge la un asemenea consens. Și aici este vorba doar de un calcul matematic.

MODERNIZARE

Ce soluții tehnologice inovatoare folosește Veolia România pentru o energie cât mai curată și mai ieftină

Într-un context economic și energetic volatil, Veolia România face investiții importante pentru tranziția verde, prin soluții inovatoare în domeniul resurselor regenerabile, care se traduc în costuri mai mici pentru clienți. – *Andrei Vasilescu*

IRINA MUNTEANU, DEPUTY CEO Veolia România *(foto)*, a explicat pentru *Newsweek România* cum adaptează compania pe care o reprezintă strategia globală a grupului la specificul pieței locale. Obiectivul strategic al Veolia România este consolidarea rolului de **furnizor integrat de soluții de apă și energie**, prin extinderea portofoliului energetic și modernizarea infrastructurilor operate.

***Newsweek România*: Cum adaptează Veolia România strategia globală pentru tranziția verde la specificul pieței locale?**

Irina Munteanu, Deputy CEO Veolia România: Strategia locală are la bază programul **GreenUp 2024–2027** al Grupului Veolia, care prevede investiții globale de peste **2 miliarde de euro** pentru accelerarea tranziției ecologice. România este una dintre piețele din CEE unde această strategie a fost transpusă cel mai rapid în proiecte tangibile, precum sistemele de energie geotermală instalate pentru clienții locali, valorificarea biogazului, extinderea proiectelor fotovoltaice și modernizarea infrastructurilor urbane pe care le operăm. Prin acest tip de proiecte, integrarea know-how-ului companiei **General Me.el Electric (GME)**, recent preluată, și prin sinergia dintre activitățile de apă și energie, construim modele locale eficiente, care contribuie direct la obiectivele de decarbonizare și autonomie energetică.

Care sunt tendințele regionale în contextul economic și energetic al UE și care sunt atuurile României?

Europa traversează una dintre cele mai accelerate transformări energetice din istorie, cu inițiative solide, precum **Green Deal**, **Fit for 55** sau **REPowerEU,** care vizează decarbonizarea rapidă și autonomia energetică. Iar România are toate premisele pentru a deveni un **hub energetic regional**: dispune de un potențial solar ridicat, resurse geotermale insuficient exploatate, biomasă și biogaz. În plus, beneficiază de finanțări consistente prin **PNRR**, **Fondul de Modernizare** și **Mecanismul pentru Tranziție Justă**.

Totodată, România are un cadru legal și coerent, care reglementează formele de colaborare public-private, ceea ce înseamnă o oportunitate imensă de modernizare a infrastructurii pentru orașele care doresc să acceseze astfel de parteneriate, în care finanțarea și expertiza tehnică sunt asigurate de parteneri privați.

Ce inovații tehnologice aduce Veolia în România și care sunt investițiile pentru tranziția verde?

Relația dintre Grupul Veolia și operațiunile din România este extrem de strânsă. Beneficiem permanent de expertiză și sprijin internațional, dar dezvoltăm și soluții proprii, care pot fi scalate în alte țări. Un exemplu este tehnologia **GeoExchange**, bazată pe energie geotermală de mică adâncime, care a pornit din România și care este treptat preluată la nivelul întregului Grup Veolia, având o scalabilitate și o adaptabilitate foarte mare. Poate fi implementată în orice tip de industrie și pentru orice tip de clădire - fie că vorbim despre ansambluri rezidențiale, platforme industriale, spitale, aeroporturi sau centre de date și IT.

În paralel, dezvoltăm local proiecte de **eficiență energetică** pentru propriile noastre locații, cum ar fi producția de energie din biogaz la Stația Glina, recuperarea de energie din apele uzate, sisteme fotovoltaice integrate în rețelele Apa Nova și soluții de stocare bazate pe expertiza **GME**.

Este un transfer complex și colaborativ de know-how pe care ne bazăm, alături de investițiile multianuale, pentru creșterea performanței energetice și reducerea amprentei de carbon în infrastructurile operate.

Ce soluții integrate folosește Veolia România pentru sursele de energie regenerabilă?

Eficiența abordării noastre stă în integrare, care face ca toate aceste tehnologii bazate pe resurse regene-

Veolia România a contribuit la generarea a 614 milioane de euro din PIB-ul României, doar în 2024

rabile să lucreze împreună, într-un ecosistem digitalizat și interconectat. GeoExchange acoperă necesarul de încălzire, răcire și apă caldă pentru orice tip de proiect, reducând emisiile de CO_2 cu până la 90%. În același timp, la Stația Glina, energia din biogaz asigură integral consumul termic și peste jumătate din cel electric, iar anumite locații Apa Nova utilizează acum panouri fotovoltaice, care le acoperă o parte semnificativă din consumul propriu. În total, aceste surse generează anual peste **10.000 MWh de energie electrică**, la care se va adăuga, din 2026, microhidrocentrala **Crivina**, cu o producție estimată de 5.000 MWh/an. Aceste tehnologii sunt monitorizate și optimizate prin **Hubgrade**, platforma digitală Veolia care analizează în timp real randamentul rețelelor, ceea ce permite o optimizare rapidă acolo unde este necesar.

Cum funcționează parteneriatele cu autoritățile locale sau cu mediul privat. Ce modele pot fi replicate la nivel național?

De peste 25 de ani, Veolia derulează unul dintre cele mai solide parteneriate din România: **concesiunea serviciului de apă și canalizare din București**, în colaborare cu Primăria Capitalei.

În acest interval, **Apa Nova București** a investit **796 milioane euro** în modernizarea rețelelor, crescând randamentul de la 50% la 79%, peste media europeană. Pe baza acestor rezultate, a devenit un model recunoscut de **Banca Mondială,** în top cinci cele mai de succes parteneriate public-private din lume.

Modele similare funcționează astăzi cu succes și în **Ploiești** și **Otopeni**, iar în mediul privat replicăm această abordare prin dezvoltarea de **ecosisteme integrate de utilități**, monitorizate digital, cu performanțe garantate. Tranziția verde are loc acum, iar pentru aceste parteneriate locale puternice este necesară atât viziunea administrativă, cât și deschiderea către investiții durabile.

Care sunt planurile de viitor?

Obiectivul strategic al Veolia România este consolidarea rolului de **furnizor integrat de soluții de apă și energie**, prin extinderea portofoliului energetic și modernizarea infrastructurilor operate. După preluarea și integrarea General Me.el Electric, lucrăm la noi proiecte **fotovoltaice cu sisteme de stocare în baterii**, la dezvoltarea rețelei de proiecte **GeoExchange** și la creșterea eficienței energetice în sistemele de apă și termoficare. Conectarea acestor inițiative într-un model operațional bazat pe date și tehnologii digitale va sprijini dezvoltarea unor **comunități urbane cu autonomie energetică ridicată**, adaptate tranziției verzi.

Care este impactul economic și social al investițiilor Veolia România în zona de energie verde? Care vor fi avantajele pentru clienți?

În cei 25 de ani de activitate, impactul direct generat de Veolia România în economia locală este de peste 2,3 miliarde de euro. Numai în 2024 am virat direct către bugetul de stat taxe și impozite în valoare de 51 milioane euro. Anul trecut, **88% din cheltuielile efectuate de grupul Veolia România au fost reinvestite la nivel local**. Din punct de vedere al impactului socio-economic, la nivelul anului 2024 **activitatea noastră a susținut aproape 16.000 de locuri de muncă, pe întregul lanț valoric, și a contribuit la generarea a 614 milioane de euro din PIB-ul României.**

Dacă vorbim de energia verde, un exemplu concret este propriul program de eficiență energetică, prin care compania Apa Nova a redus consumul de energie electrică cu 80% față de anul 2001, prin investiții de 7,7 milioane euro în eficiență și sisteme fotovoltaice.

În plus, asigurăm servicii pentru peste 2,1 milioane de locuitori, iar investițiile noastre în energia verde și eficiență se traduc în costuri mai mici pentru utilizatori - chiar printre cele mai mici din țară pentru serviciile de apă și canalizare, emisii reduse și autonomie energetică crescută.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Extinderea, pariul strategic al Europei

Ceva semnificativ s-a întâmplat atunci când, pe 4 noiembrie, Comisia Europeană și-a prezentat raportul cu privire la extindere. Pentru prima dată, executivul european a comunicat un orizont de timp pentru primirea de noi membri: anul 2030. Astfel, în privința extinderii, Bruxelles iese din tiparul său obișnuit, plin de aprecieri tehnice cu privire la pașii înainte (sau înapoi) ai candidaților și asigurări ulterioare că „ușa rămâne deschisă". – *Ovidiu Nahoi*

DE CE ACEASTĂ SCHIMBARE? Pentru că, din „cenușăreasa" în care se transformase în ultimul deceniu, extinderea a căpătat acum o miză strategică. A depășit simplul cadru tehnic și a căpătat o greutate politică. Explicațiile sunt mai multe.

Răspunsul la expansiunea Rusiei

Când Ucraina și Republica Moldova au depus cererea de aderare la Uniunea Europeană, în martie 2022, imediat după declanșarea invaziei rusești, a devenit clar că o schimbare fundamentală se petrece pe fondul extinderii.

Cele două state, părți ale unor acorduri de asociere cu UE, au ieșit, dintr-o dată, din logica Parteneriatului Estic – un format de cooperare și investiții pentru stabilitate, dar fără perspectiva aderării.

Pur și simplu, UE a înțeles natura războiului Rusiei, început în 2014, imediat după ce ucrainenii au avut îndrăzneala de a-l răsturna pe fostul președinte pro-rus Viktor Ianukovici, în revoluția Maidanului.

Semnalul lui Putin a fost că vede extinderea influenței UE (la vremea aceea nu se discuta de aderare, doar de asociere) drept o amenințare strategică.

La rândul lor, europenii au înțeles că răspunsul în fața agresiunii ruse este pasul strategic înainte, prin extinderea către est, chiar dacă cele două națiuni nu erau tocmai pregătite pentru a deveni țări candidate. Însă interesul politic a prevalat în fața considerentelor tehnice.

Odată cu această cotitură strategică în vecinătatea estică, UE a dezghețat și procesul de aderare pentru Balcanii de Vest, marcat în ultimul deceniu și jumătate de tergiversări și frustrări de ambele părți.

Albania și Serbia au depus cererea de aderare la UE în 2009, Muntenegru în 2008, iar pentru Macedonia de Nord așteptarea durează din 2004.

Astăzi, procesul de extindere este dezghețat din considerente strategice, pe frontul confruntării nemijlocite cu Rusia sau în curtea din spate a Balcanilor de Vest.

Nevoia de schimbare a UE

Extinderea UE se produce în paralel cu un efort intern de reformare a mecanismelor de luare a deciziilor.

Cu 27 de membri statali în Consiliu – și tot atâția oameni în Colegiul

FOTO: SHUTTERSTOCK

Comisarilor – deciziile sunt deja greu de luat. În plus, acestea sunt marcate de veto-uri cu caracter național, cel mai adesea fără legătură cu problemele discutate.

Ungaria blochează, în principiu, orice inițiativă UE la care se poate opune. De la o declarație politică de condamnare a politicii Beijingului față de minoritatea uigură, la acordul comercial cu statele din Caraibe și probleme bugetare sau sancționarea Rusiei.

Ungaria s-a opus și acordării statutului de țări candidate pentru Ucraina și Republica Moldova, situația fiind deblocată în ultimul moment la summitul de la Bruxelles din decembrie 2023.

Și aceasta, numai după ce Comisia a fost de acord să dezghețe 10 miliarde de euro din cele 20 de miliarde reprezentând fonduri europene blocate pentru Budapesta din cauza derapajelor de la normele statului de drept.

Dar este clar că lucrurile nu mai pot continua așa. Mai ales că „rebelei" Ungaria i se adaugă tot mai clar Slovacia lui Robert Fico. Pe turnantă vine și Cehia, unde populistul Andrei Babis, câștigătorul alegerilor parlamentare, este pe cale de a constitui un guvern pronunțat eurosceptic.

Comisia Europeană și marile capitale caută soluții politice și juridice pentru renunțarea la principiul unanimității, fără recursul la procedura aproape sinucigașă a modificării Tratatelor.

De asemenea, există perocupări pentru sehimbarea modului de desemnare a comisarilor europeni, deocamdată câte unul de fiecare țară. Acum s-a ajuns la 27, dar sistemul va putea fi cu greu menținut dacă în club vor ajunge 30 de membri sau mai mulți.

Fixarea unui orizont al extinderii pentru 2030 ar trebui să accelereze procesul de reformare internă al Uniunii. Este greu de imaginat cum ar mai putea funcționa mecanismul de decizie cu un număr și mai mare de membri. Potrivit unor rapoarte de presă, UE studiază posibilitatea de a le propune noilor veniți să adere fără drept de veto, până la o reformare a procesului de decizie în UE.

Provocări demografice și economice

Conform proiecțiilor oficiale ale Eurostat, până în 2050, populația UE se va micșora cu aproximativ 9% față de 2025, dacă migrația încetează complet. Extinderea UE ar veni să suplinească într-o anumită măsură această pierdere, fără problemele inerente generate de migrație.

Provocările demografice vin mână în mână cu cele legate de deficitul forței de muncă. Raportul lui Mario Draghi privind competitivitatea UE

arată că deficitul de forță de muncă din UE afectează puternic economia europeană.

Aderarea statelor din Balcanii de Vest ar avea un impact semnificativ asupra populației și economiei europene. Populația totală a statelor din Balcanii de Vest care nu sunt membre UE se situează în jurul a 17,5 milioane de persoane, dar trebuie avut în vedere că nu toate statele sunt în acest moment la fel de bine pregătite pentru a face parte din club.

Acestora li se pot adăuga aproape două milioane și jumătate de cetățeni ai Republicii Moldova care își au domiciliul în țară, în afara celor aproximativ un million aflați în afară, în special în state membre UE.

Aderarea Ucrainei, cu aproape 40 de milioane de locuitori, ar aduce o schimbare majoră în demografia europeană.

Mesaj politic cu impact global

Ultimul venit în Clubul European a fost Croația, în 2013. Dar aderarea ei fusese decisă cu mult timp înainte, procesul fiind întârziat din cauza problemelor legate de relația cu Tribunalui Internațional pentru crime de război în fosta Iugoslavie și diferende de frontieră cu Slovenia. Extinderea de tip „big-bang" a avut loc în 2004, cu 10 state, cărora li s-au adăugat, în 2007, România și Bulgaria.

Dar aceste episoade au avut loc în cu totul alte condiții politice pe scena globală – o Rusie slăbită și o Chină în expansiune economică dar care încă nu-și revendica un rol de super-putere. Marea extindere a Uniunii Europene a venit aproape ca un rezultat firesc al dominației Occidentului.

Între timp, lumea s-a schimbat. Rusia a pornit un război care înseamnă mai mult decât o agresiune la adresa unei țări vecine – este un atac la adresa ordinii de securitate europene și valorilor care îi unesc pe membrii Uniunii.

China își revendică statutul de putere globală și devine tot mai activă în Pacific, determinând Statele Unite să-și mute din Europa principalul punct de interes strategic.

Mai presus de toate, lumea de azi a devenit terenul unei noi rivalități ideologice între democrațiile liberale și noile autocrații, regimuri hibride și iliberale. Supremația modelului liberal de tip occidental, proclamată la sfârșitul războiului rece, pare să se clatine.

Revenirea la putere a lui Donald Trump a adăugat mai multă incertitudine. A dat un impuls taberei autoritariste și a crescut presiunea asupra Europei.

Uniunea și partenerii ei apropiați – inclusiv britanicii, care au părăsit blocul după referendumul din 2016 – rămân bastionul global al democrației liberale.

În acest context, extinderea UE transmite lumii că libertatea și democrația rămân valori acceptate și dorite. Și că Uniunea, cu puternicul ei set de reguli, standarde și norme, rămâne o garanție de stabilitate și prosperitate.

Puse să aleagă, statele aflate la mijloc între democrații liberale și autocrații aleg, iată, democrația. Este un mesaj politic de forță în lumea de azi.

Nu toți sunt la fel

Sunt mulți pretendenți care așteaptă la poarta de intrare a Uniunii, dar nu toți sunt la fel. Unii sunt mai bine pregătiți, alții mai au de muncă. După cum există candidați rămași pe listă doar de formă.

Raportul Comisiei din 4 noiembrie evidențiază eforturile **Muntenegrului** și **Albaniei**. Aderarea lor până în 2030 este o „perspectivă realistă", spune documentul. Dar situația pare mai complicată pentru celelalte țări aspirante.

Republica Moldova și **Ucraina**, cele mai recent venite în grupa candidaților, pot fi trecute la capitolul „speranțe". Potrivit raportului, acestea „au reușit să finalizeze numeroase reforme în vederea aderării și vor putea deschide «capitolele» negocierilor [...] înainte de sfârșitul anului".

Problema lor o reprezintă însă opoziția Ungariei, căreia i s-ar putea alătura Slovacia. Budapesta și Bratislava refuză aderarea Ucrainei, dar aceasta afectează și Republica Moldova, cele două țări fiind luate la pachet în procesul de aderare.

În ultimele săptămâni, la Bruxelles și în capitale a început să se vorbească deschis despre decuplare, pentru a nu ține Moldova prizonieră. Dar acest lucru ar ridica probleme etice și strategice la Chișinău. Republica Moldova este în acest moment la adăpost doar datorită Ucrainei. O cădere a Kievului ar fi o lovitură mortală pentru Republica Moldova, lipsită de garanții de securitate.

Macedonia de Nord rămâne un candidat cu probleme, din cauza felului în care tratează problema minorității bulgare, spre iritarea Sofiei.

Bosnia și Herțegovina este împiedicată de structura disfuncțională moștenită de la Acordurile de la Dayton din 1995. **Kosovo** nici măcar nu este un candidat oficial și nu este recunoscut de cinci state membre ale UE.

Serbia se află într-un regres democratic evident, menținând ambiguități majore în relația cu Rusia. Comisia Europeană a cerut imperativ Belgradului să clarifice această ambivalență, dar regimul lui Vucici pare să amâne acest lucru. Între timp, a reprimat violent protestele tinerilor izbucnite acum un an, după prăbușirea acoperișului gării din Novi Sad.

Turcia se află la rândul ei într-un regres democratic evident, cu numeroși politicieni de opoziție, jurnaliști și activiști civici încarcerați.

Dar cel mai puternic recul se constată în dreptul **Georgiei**, altădată un exemplu în privința reformelor liberale. După victoria contestată a partidului Visul Georgian, din toamna anului trecut, țara a virat puternic către Rusia. Georgia mai este un candidat „doar cu numele", spune raportul Comisiei Europene.

UNGARIA

În vizită la Casa Albă, Orban a vrut să livreze o imagine de forță către societatea ungară

Narativele Budapestei și ale Washingtonului cu privire la recenta întâlnire Trump - Orban sunt foarte diferite. Orban vrea să proiecteze o imagine de putere în societatea ungară, cu câteva luni înaintea unor alegeri problematice pentru el. Societatea rămâne divizată și oricine va guverna după aprilie 2026 se va confrunta cu mari conflicte sociale și politice. Istoricul și publicistul Stefano Bottoni analizează rezultatele vizitei liderului ungar la Casa Albă.

AVEM DOUĂ RELATĂRI FOARTE diferite ale acestei vizite. Narațiunea oficială maghiară este că o a fost mare realizare diplomatică. Că au fost semnate multe acorduri comerciale, iar Orban a fost întâmpinat de președintele american Donald J. Trump ca un prieten, ca un adevărat lider global.

Potrivit declarațiilor oficiale americane, de exemplu, declarațiile publicate de Departamentul de Stat, vizita a fost una la scară mică. Nu a existat niciun dineu oficial. Nu a avut loc nicio paradă militară în cinstea lui Orban, ci doar un prânz de afaceri, ceea ce nu reprezintă un nivel diplomatic înalt. Și, practic, pentru a obține o scutire de un an de la achiziționarea de petrol rusesc, care a fost cel mai important lucru în joc, Orban a trebuit să promită un acord comercial care să angajeze Ungaria pentru 10 până la 15 miliarde de dolari față de Statele Unite. Deci, practic, pentru a obține unele rezultate politice minore, pe care, însă, Orban le poate poate vinde acasă ca pe un mare succes înainte de alegeri. Probabil că și-a angajat țara prea mult. Așadar, cred că rezultatul vizitei este îndoielnic, cel puțin pentru că avem două narațiuni. Iar aceste două narațiuni sunt foarte, foarte departe una de cealaltă.

Care este importanța acestei vizite în contextul preelectoral din Ungaria?

Această vizită a fost extrem de importantă pentru Orban, mai ales după eșecul summitului planificat la Budapesta între președintele rus Vladimir Putin și președintele american Donald Trump.

Orban a sperat că un astfel de summit ar putea evidenția leadershipul său pe plan mondial. Iar maghiarii au fost foarte dezamăgiți când președintele american Donald J. Trump a anulat întâlnirea. Așa că aceasta a fost o vizită de compensație la Washington. Și este un semn important că Orban a luat cu el o delegație de 200 de persoane.

Așa ceva este foarte, foarte neobișnuit pentru o vizită de lucru de o zi și jumătate. Totul a fost gândit ca un semn de forță față de societatea maghiară. A fost menit să arate societății maghiare cine este la conducere, cine este cel puternic aici și cine este adevăratul și singurul prieten al lui Donald J. Trump.

Deci cred că, pe termen scurt, această vizită ar putea crește popularitatea lui Orban. Nu cred că el va recupera mult în sondaje. Și nu cred că mulți maghiari care erau indecișii îl vor vota acum pe Orban doar pentru că văd că este un mare lider.

La fel ca în România, în Ungaria, politica externă este aproape absentă din dezbaterea politică. Este foarte, foarte rar ca maghiarii să discute despre politica externă în cursa electorală. Dar această vizită va compacta nucleul dur al votanților FIDESZ, îi vor putea mobiliza din nou în jurul liderilor lor.

Dar care sunt, de fapt, principalele dezbateri și așteptări din societatea maghiară, cu cinci luni înainte de alegeri?

Societatea maghiară este divizată intern, mai mult ca niciodată probabil. Așa că așteptările depind acum de cine pe cine susține.

Cei care susțin opoziția și pe Peter Magyar, liderul partidului

VIKTOR ORBAN
a vrut să arate societății ungare cine este cel puternic și cine este adevăratul și singurul prieten al lui Donald J. Trump. Modul în care partea americană și cea ungară au relatat rezultatele vizitei este foarte diferit

Tisza, așteaptă o schimbare de regim. Iar schimbarea regimului înseamnă, practic, să scape de FIDESZ și de Viktor Orban la putere.

Cei care îl susțin pe Orban au așteptări foarte diferite. Unii dintre ei simt că situația economică și socială se înrăutățește. Așa că unii dintre ei speră că Orban va reveni asupra unora dintre politicile sale economice și sociale, oferindu-le mai mult.

Ungaria nu mai primește majoritatea fondurilor UE din 2022. Acest lucru înseamnă că, în ultimii trei ani doar, mai mult de 20 de miliarde de euro au fost înghețate. Aceasta înseamnă o mulțime de bani.

Și acesta este tocmai motivul pentru care, acum, Orban a mers în Statele Unite pentru a obține unele promisiuni de ajutor financiar, deoarece situația internă este proastă.

Așadar, votanții FIDESZ trăiesc în aceeași țară și simt și ei că situația nu este ușoară. Bineînțeles, dau vina pe alții. Ei dau vina pe Bruxelles, dau vina pe Ucraina. Dau vina pe război. Dar ei simt, de asemenea, că nu numai conducerea lui Viktor Orban este în pericol acum, ci și că sunt necesare unele schimbări.

Unii dintre ei văd corupția. Unii dintre ei cer ca partidul de guvernământ să revină pe calea cea bună. Cei din opoziție, dimpotrivă. Ei cred că, odată ce Ungaria va scăpa de Viktor Orban, totul va fi bine. Pentru că Ungaria va primi fondurile UE, care sunt acum înghețate. Ungaria va reveni pe calea cea bună a integrării europene și a consensului euro-atlantic. Este, probabil, și o așteptare exagerată, deoarece problemele Ungariei sunt acum structurale. Așadar, oricine va câștiga în aprilie 2026, va guverna o țară foarte divizată și va guverna în mijlocul unor mari conflicte sociale și politice.

Poate Viktor Orban să coaguleze un grup anti-UE, alături de Slovacia lui Fico și Cehia, unde Andrej Babis se pregătește să revină la guvernare pe o platformă puternic eurosceptică?

În ultimii 5 sau 10 ani, Viktor Orban a reușit întotdeauna să găsească în Europa cel puțin unul sau doi aliați temporari pentru politicile sale.

Nu cred că va găsi parteneri stabili, pe viață, în lupta sa cu instituțiile europene, dar acum se poate baza pe ceva mai mulți prieteni. Babis poate fi un bun prieten, un bun prieten temporar. Fico poate fi, pentru anumite probleme, un bun prieten temporar.

În Austria vor fi alegeri în care partidul populist FPO conduce în sondaje. Deci este posibil ca ei să facă parte, de asemenea, dintr-un nou guvern austriac. Acest lucru înseamnă mai multă influență, mai mult spațiu de manevră pentru Viktor Orban.

Nu cred că alianțele anti-europene stabile pot fi răspuns. Nu trebuie să uităm că niciuna dintre celelalte țări UE nu a fost total de dreapta sau populistă. Guvernele care sunt acum la putere sunt regimuri constituționale.

Ungaria este singurul regim de acest tip pe care îl avem. Și acest lucru face o mare diferență. Dar ceea ce este foarte, foarte important pentru Viktor Orban este să nu fie singur. Acesta este motivul pentru care își caută aliați.

De exemplu, premierul italian Giorgia Meloni, care este de dreapta, nu este de acord în toate cu Viktor Orban. Dar, pe anumite teme, de exemplu, așa-numitele valori europene, creștinismul sau oprirea migrației, ea poate fi utilă pentru că sunt pe aceeași platformă neliberală.

Dar, de exemplu, în ceea ce privește războiul din Ucraina, poziția Giorgiei Meloni și a guvernului italian este destul de departe de poziția maghiară, deoarece aceștia susțin, în esență, coaliția occidentală.

Așa că eu cred că, dacă Orban reușește să câștige de partea sa guverne neliberale care apar în regiune, este probabil să vedem o luptă continuă între Bruxelles, între centrul european și aceste periferii.

În acest context, Viktor Orban poate juca din nou un rol important ca lider în jurul căruia aceste forțe se pot aduna. N

➤ ***Stefano Bottoni**, 48 de ani, istoric și publicist italian, cu origini ungare, este unul dintre cei mai importanți cercetători ai contextului politic din Europa Centrală. A publicat în România cărțile* „Geniul panoniei – proiectul Orban și amenințarea iliberală" *și* „Moștenirea lui Stalin – Regiunea Autonomă Maghiară, 1952-1960", *ambele la editura Humanitas.*

RĂZBOIUL ÎN EVOLUȚIE
Trupele ucrainene, în timpul unui zbor de testare a dronelor, în august, în regiunea Donețk, Ucraina. Conflictul continuu al națiunii cu Rusia a evidențiat relevanța UAV-urilor ca instrument rentabil pe câmpul de luptă.

MILITAR

Punctul slab al NATO în materie de apărare

Utilizarea dronelor în război nu este o tactică nouă, așa că experții se întreabă de ce alianța se străduiește să îi descurajeze autorii să încerce să îi încalce spațiul aerian.

de **TOM O'CONNOR**

AVÂND ÎN VEDERE CĂ RECENTELE INCURSIUNI ale dronelor reprezintă unele dintre cele mai grave încălcări ale spațiului aerian al NATO din istoria alianței, experții avertizează că statele membre s-ar putea să nu fie pregătite să facă față unei campanii susținute din partea unui adversar precum Rusia.

Unii susțin că cel mai puternic bloc militar din lume pare să se străduiască să se adapteze la noua realitate a unei forme emergente de război modern în care Moscova a investit masiv.

„NATO și țările membre ale NATO au fost prinse cu pantalonii în vine și încearcă să-i tragă repede înapoi", a declarat pentru *Newsweek* Keir Giles, un expert de renume în probleme militare rusești, care ocupă funcția de consultant senior la think tank-ul Chatham House.

„De fiecare dată când se întâmplă ceva de genul acesta, sperăm că va fi un impuls pentru a convinge țările NATO și alianța în sine de urgența punerii în aplicare a măsurilor pentru a preveni repetarea unor incidente de acest gen", a adăugat el. „Dar NATO se mișcă în continuare cu viteza NATO, iar țările individuale nu împărtășesc o apreciere comună a urgenței amenințării".

Întrebarea „pe care toată lumea o pune"

Deși războiul în curs dintre Rusia și Ucraina a evidențiat și mai mult relevanța vehiculelor aeriene fără pilot, rentabile pe câmpul de luptă, utilizarea acestor drone pe linia frontului și dincolo de ea nu este o noutate. Aceste platforme au evoluat de mult timp de la sistemele inițiale mai mari, lansate de Statele Unite în timpul „războiului împotriva terorismului" la începutul secolului XXI și încă utilizate astăzi, la sisteme mai mici, mai ieftine și mai manevrabile.

Provocarea pe care o reprezintă astfel de tactici pentru sistemele de apărare convenționale a fost demonstrată anterior în timpul celui de-al doilea război din Nagorno-Karabakh din 2020, când utilizarea dronelor

de către Azerbaidjan a copleșit în mod substanțial forțele armene și aliații lor din republica autoproclamată Artsakh. Cu ani în urmă, grupuri militante precum Statul Islamic începuseră să utilizeze drone disponibile în comerț, dotate ca arme letale, în Irak și Siria.

Acum, amenințarea s-a extins mai departe spre vest, Polonia raportând luna trecută un roi de drone care au traversat teritoriul său, venind din Belarus și Ucraina, și îndreptând acuzațiile către Rusia. Moscova a negat responsabilitatea. Rapoartele privind activitatea dronelor au provocat ulterior perturbări la aeroporturile din Danemarca și Norvegia, stârnind temeri cu privire la o campanie pe termen lung care nu a fost încă legată oficial de Kremlin, în ciuda suspiciunilor predominante.

De ce, după atâția ani de observare a ascensiunii războiului cu drone în străinătate, NATO se străduiește să descurajeze, să învingă și chiar să identifice autorii unor astfel de acțiuni este „una dintre întrebările deschise" cu care se confruntă alianța astăzi, a spus Giles.

„Asta se întreabă toată lumea", a spus el. „Nu există nicio îndoială că incursiunile cu drone de acest gen reprezintă o provocare diferită pentru apărarea aeriană față de cea cu care țările NATO erau obișnuite să se confrunte, dar nu există nicio scuză pentru a fi surprinși de ele".

Giles a adăugat: „Ceea ce s-a întâmplat în Polonia a fost o mică parte din lucrurile cu care vecina Poloniei, Ucraina, se confruntă în fiecare noapte, iar Polonia a cheltuit miliarde pentru reconstituirea forțelor sale armate, reînarmându-se pentru a fi pregătită pentru genul de război pe care îl duce Rusia. Așadar, este de două ori mai surprinzător faptul că nu dispune de un sistem de apărare aeriană relevant pentru drone".

Și „în cazul aeroporturilor afectate de drone, a trecut mai mult de un deceniu de când aceasta este o problemă și o provocare cunoscută", a spus Giles.

În timp ce anchetele continuă, Polonia s-a grăbit să dea vina pe Rusia, o anchetă locală constatând că UAV-urile aveau similitudini cu modelul rus Gerbera, o variantă mai ieftină și simplificată a modelului Geran, care este la rândul său o versiune modificată și licențiată a aparatelor Shahed din Iran, numite „dronele sinucigașe". Se crede că dronele care au aterizat în Polonia nu erau înarmate, dar, cu toate acestea, au determinat Varșovia să declanșeze consultări de urgență în temeiul articolului 4 cu membrii NATO. Danemarca ar fi luat, de asemenea, în considerare acțiunea prevăzută la articolul 4, după recentele incursiuni care au determinat națiunea să suspende operațiunile la aeroporturi, inclusiv la cel mai mare, Copenhaga, deși originea sistemelor implicate rămâne necunoscută.

Dincolo de acest pas, statele NATO au continuat, de asemenea, exercițiile de instruire din cadrul operațiunii Eastern Sentry, care s-au desfășurat concomitent cu exercițiile comune dintre Rusia și Belarus, denumite Zapad-2025, la care au participat o serie de țări partenere.

PROVOCARE TACTICĂ Case în flăcări în Nagorno-Karabakh, în 2020. Dronele Azerbaidjanului au copleșit forțele armene și aliații lor în timpul conflictului

FOTO: DMITRY LOVETSKY/AP PHOTO; CZAREK SOKOLOWSKI/AP PHOTO

„Un pas important"

Daniel Byman, profesor la Universitatea Georgetown și director al Programului de război, amenințări neregulate și terorism al Centrului pentru Studii Strategice și Internaționale, s-a referit la reacția rapidă a NATO la invaziile aeriene fără pilot ca la un mijloc de a demonstra că puterile europene pot acționa rapid fără îndrumarea SUA – unde președintele Donald Trump a sugerat inițial că incursiunile în spațiul aerian polonez ar fi putut fi o „greșeală" din partea armatei ruse.

„Rusia a folosit drone pentru supravegherea țărilor NATO, în special a celor care susțin războiul din Ucraina, cum ar fi Polonia", a declarat Byman pentru *Newsweek*. „Dronele sunt, de asemenea, o formă de intimidare și o modalitate de a testa apărarea aeriană. Răspunsul recent, care a implicat acțiunea comună a statelor europene fără ca SUA să preia conducerea, este un pas important, demonstrând atât capacitățile îmbunătățite ale NATO (fără SUA), cât și determinarea europeană".

Însă, pe termen lung, confruntarea cu o campanie atât de îndelungată s-ar putea dovedi costisitoare. Byman a subliniat că „amenințarea reprezentată de drone este dificil de combătut, deoarece lansarea unui număr mare de drone este ieftină, iar doborârea lor

PREOCUPAREA NATO Operațiuni de curățare în Lublin, Polonia, după ce drone rusești suspectate au încălcat spațiul aerian al țării, pe 11 septembrie 2025.

este costisitoare".

James Patton Rogers, director executiv al Brooks Tech Policy Institute de la Universitatea Cornell și cofondator al grupului de lucru War Studies al British International Studies Association, a declarat că natura acestui tip de operațiuni se potrivește cu stilul distinct al Rusiei de război hibrid.

„Rusia folosește drone pentru a hărțui și testa NATO", a declarat el pentru *Newsweek*. „Fiecare zbor are scopul de a testa apărarea, de a cartografia răspunsurile noastre și de a ne reaminti vulnerabilitățile. Sunt ieftine, mici, negabile și greu de oprit; arma perfectă pentru zona gri".

La fel ca Giles, Patton Rogers a considerat că NATO încă se luptă să țină pasul cu eforturile de combatere a acestor amenințări, care au fost concepute astfel încât să nu declanșeze clauza de apărare colectivă a alianței prevăzută la articolul 5.

„NATO este alertă, dar încă încearcă să recupereze terenul pierdut. Există apărări, dar sunt fragmentate, subfinanțate și inegale în cadrul alianței", a spus el. „Rusia beneficiază de menținerea presiunii și de sondarea slăbiciunilor noastre, fără a încălca linia articolului 5".

Dar doar pentru că NATO nu a răspuns încă cu fermitate, asta nu înseamnă că incursiunile dronelor nu vor avea consecințe neintenționate de anvergură pentru Moscova.

Trump a adoptat un limbaj mai dur împotriva Kremlinului de când a sugerat că incursiunea dronelor a fost o greșeală, mergând până la a afirma că Ucraina ar putea recâștiga tot teritoriul capturat până acum de forțele ruse pe parcursul conflictului. Comentariile sale marchează o schimbare substanțială față de discursul său anterior, potrivit căruia Kievul trebuie să accepte concesii teritoriale ca parte a unui acord de pace.

Acum, cu noile tensiuni izbucnite în urma recentelor incidente cu drone, Patton Rogers a declarat că „Rusia ar fi putut să meargă puțin prea departe, mai ales în lumina sprijinului reînnoit al președintelui Trump pentru Ucraina".

„Fiecare zbor ne reamintește de vulnerabilitățile noastre. Sunt ieftine, mici, greu de detectat și greu de oprit; arma perfectă pentru zona gri".

„Valoare simbolică"

Sandor Fabian, academician și fost director adjunct al Direcției de pregătire a forțelor la Cartierul general al operațiunilor speciale al NATO, a remarcat, de asemenea, importanța măsurilor luate până acum de alianță.

„Cred că răspunsul NATO demonstrează unitate și acțiune rapidă, menite să transmită Rusiei un mesaj clar că NATO nu tolerează nici măcar cele mai mici incursiuni, indiferent de platformele utilizate", a declarat Fabian pentru *Newsweek*. În același timp, el a remarcat că, până în prezent, „acțiunile NATO au mai mult o valoare simbolică decât una practică".

Pe lângă hărțuirea și testarea apărării inamice într-un mod care „oferă rușilor un anumit nivel de negare plauzibilă", Fabian a spus că obiectivele Rusiei în războiul cu drone includ „testarea hotărârii și unității Poloniei și aliației".

Dincolo de aceasta, a susținut el, obiectivele Moscovei ar putea fi pur și simplu să semene panică și discordie între rivali. „Este foarte greu de evaluat ce beneficii urmăresc rușii", a spus Fabian. „Deși mulți oameni îi consideră pe cei din conducerea rusă ca fiind geniile strategice, adevărul este că de multe ori le place doar să creeze haos și să gestioneze rezultatele pe măsură ce lucrurile se desfășoară". El a adăugat: „Nu toate acțiunile Rusiei au obiective bine gândite și deliberate". N

➤ **Tom O'Connor** *este redactor adjunct al revistei* Newsweek, *responsabil cu securitatea națională și politica externă. Urmăriți-l pe X @ShaolinTom*

ECONOMIE

Migrația banilor

Măsurile restrictive ale președintelui Donald Trump în materie de imigrație au dus la o creștere a transferurilor de bani din SUA către America Latină.

de **LEONARDO FELDMAN** și **JESUS MESA**

TEAMA DE DEPORTARE I-A determinat pe lucrătorii fără acte din Statele Unite să se grăbească să trimită acasă cât mai mulți bani posibil înainte de a fi obligați să plece. Rezultatul: o creștere a remitențelor, care însumează miliarde de dolari, către unele dintre cele mai fragile economii din America Latină.

„Am trimis mai mulți bani acasă pentru că nu știi niciodată ce se poate întâmpla", a declarat pentru *Newsweek* Kevin M., un lucrător ecuadorian fără documente dintr-un restaurant din Manhattan. „Mai am câteva datorii de plătit în Ecuador și nu vreau să rămân în urmă".

De când președintele Donald Trump a revenit la putere în ianuarie 2024, administrația afirmă că a expulzat peste 2 milioane de persoane, dintre care 400.000 au fost deportate. Pentru mulți migranți, acest lucru a creat o nouă motivație financiară.

Trimiterile de bani din SUA către America Latină sunt pe cale să atingă 161 de miliarde de dolari în acest an, în creștere cu 8% față de 2024, potrivit outletului fintech PYMNTS. În țări precum Honduras, Guatemala, El Salvador și Haiti, banii trimiși din străinătate sunt adesea cea mai mare sursă de venit a gospodăriilor. Hondurasul conduce, cu o creștere de 25% a sumelor trimise, doar în primele opt luni ale anului 2025. „Există cu siguranță o decizie familială din partea migranților de a trimite cât mai mult posibil acum", a declarat Manuel Orozco, directorul programului de migrație, remitențe și dezvoltare al Inter-American Dialogue din Washington, D.C. „Nu vor mai putea continua să trimită bani odată ce se vor întoarce în țara natală".

Încasarea

Orozco a declarat că sumele medii trimise din SUA au crescut, de la aproximativ 300 de dolari, la aproape 400 de dolari. „Este puțin probabil ca această tendință să continue în 2026, deoarece media sumelor trimise de migranți depășește limitele veniturilor lor", a spus el.

O scădere ar putea avea efecte devastatoare din punct de vedere economic: o scădere de doar 5% a acestor sume ar reduce PIB-ul Guatemalei cu un punct procentual, a declarat Orozco pentru *Newsweek*. Unii migranți trimit acum sume forfetare pentru a evita călătoriile repetate sau impozitele viitoare. „Își retrag banii", a spus Orozco. „Oamenii tratează acest an ca pe un termen limită".

În 2024, ultimul an complet pentru care sunt disponibile date, migranții au trimis peste 534 de miliarde de dolari la nivel mondial, potrivit datelor Băncii Mondiale. Aproximativ o cincime din această sumă a provenit din SUA, țările cu niveluri ridicate de imigrație în America beneficiind cel mai mult. Mexic, de mult timp cel mai mare beneficiar din regiune al transferurilor financiare din SUA, a înregistrat o scădere neobișnuită de 5,8% în 2025. Economiștii atribuie acest lucru maturizării populației migrante și numărului mai mic de nou-veniți. „Există o ironie ciudată aici", a spus Orozco. „Deportările lui Trump – și acum amenințarea sa fiscală – declanșează o injecție economică pe termen scurt în țările pe care altfel a încercat să le marginalizeze".

Politica de imigrare este însă doar un factor. În iulie, Congresul a adoptat One Big Beautiful Bill Act – un pachet fiscal și de cheltuieli care include o taxă de 1% pe remitențele trimise în străinătate în numerar, prin mandate poștale sau cecuri bancare. Transferurile prin bănci americane sau cu carduri de debit și de credit sunt scutite, ceea ce declanșează o urgență și mai mare în rândul lucrătorilor fără documente, care se bazează adesea pe sisteme informale bazate pe numerar.

„Își retrag economiile, tot ce au", a declarat pentru *Newsweek* Aleyda Velásquez, cetățeană americană care întreține o mătușă în vârstă din Columbia. „Dacă au bunuri personale, încearcă să le vândă sau să le lase cuiva de încredere, pe care

îl împuternicesc". Velásquez a spus că unii prieteni, în special cei care trimit bani în Mexic, Honduras și Nicaragua, sunt îngrijorați că fondurile lor ar putea fi reținute sau impozitate în moduri pe care nu le pot anticipa. „ Este un moment de incertitudine", a spus ea.

Platformele de remitențe au majorat comisioanele de transfer ca răspuns la creșterea cererii, a spus ea. Dar mulți migranți continuă oricum, temându-se că oportunitatea lor ar putea dispărea în curând.

„Pentru a face acest lucru să funcționeze, a trebuit să renunț la multe lucruri aici, în New York", a spus Kevin, angajatul restaurantului. „Nu este ușor, dar familia mea depinde de acești bani mai mult ca niciodată".

Deși taxa nu va intra în vigoare până în ianuarie, impactul său este modelat în țările care depind de remitențe. În Columbia, unde 53% din banii recepționați de la cei care muncesc în afara granițelor provin din SUA, taxa ar putea reduce remitențele anuale cu o sumă cuprinsă între 60 și 360 de milioane de dolari, în funcție de numărul de migranți care trec la canale financiare scutite, conform estimărilor raportate de Corficolombiana, o importantă firmă columbiană de servicii financiare.

Chiar și așa, sumele trimise către Columbia au atins un nivel record de 11,8 miliarde de dolari în 2024. Experții se așteaptă ca economia să rămână rezistentă, dar gospodăriile ar putea fi afectate, deoarece peste 80% din veniturile din remitențe sunt destinate alimentației, locuințelor, utilităților și educației.

Republicanii din Congres insistă să recupereze o parte din banii pe care lucrătorii migranți îi trimit acasă, argumentând că aceștia ar trebui să rămână în economia SUA. Între timp, Ira Mehlman, director media la Federația pentru Reforma Imigrației Americane, a declarat pentru *Newsweek* în iunie că aceste sume sunt o „sabie cu două tăișuri" pentru țări. „Da, trimit bani înapoi oamenilor din țările de origine, dar totul se transformă într-o dependență", a spus el. „Dacă trimiteți cei mai buni muncitori ai voștri în afara țării pentru a lucra și apoi așteptați să vină banii înapoi, acest lucru împiedică dezvoltarea care trebuie să aibă loc în acele țări".

„Deportările lui Trump - și acum amenințarea sa fiscală - declanșează o injecție economică pe termen scurt în țările pe care altfel a încercat să le marginalizeze"

O dezbatere transfrontalieră privind banii

Oponenții taxei pe remitențe spun că aceasta ar putea stimula imigrația în SUA, în loc să o descurajeze. Rubi Bledsoe, cercetător asociat la Centrul pentru Studii Strategice și Internaționale, a declarat pentru *Newsweek* că persoanele care depind de acești bani ar putea căuta de lucru în SUA ca o ultimă soluție, dacă remitențele ar fi întrerupte. Cu toate acestea, ea a menționat: „Migranții fără documente joacă un rol important în economia SUA, nu numai pentru că fac parte din forța de muncă și trimit bani acasă, ci și pentru că mulți dintre ei plătesc impozite".

„De asemenea, ei contribuie la susținerea programelor sociale la care au acces americanii, fără a putea beneficia ei înșiși de acestea".

Pentru migranți precum Kevin, calculul este mai simplu. „Dacă voi fi trimis înapoi, nu voi mai putea trimite nimic", a spus el. „Așa că trimit ce pot acum, cât încă pot". N

➤ **Jesus Mesa** *este reporter politic, iar* **Leonardo Feldman** *este reporter la Casa Albă pentru* Newsweek.

CĂRȚI

Redesenarea liniilor

Karine Jean-Pierre, fosta secretară de presă a Casei Albe, povestește momentul șocant în care a aflat că Joe Biden se retrage din cursa prezidențială și motivul pentru care nu mai este democrată.

Când secretara de presă a Casei Albe, Karine Jean-Pierre, s-a alăturat unei întâlniri improvizate pe Zoom, pe 21 iulie 2024, a fost șocată să afle că președintele Joe Biden se retrage din cursa pentru realegere. Membră de-o viață a Partidului Democrat, Jean-Pierre nu era de acord cu modul în care liderii partidului îl tratau pe Biden, după prestația sa din dezbaterea cu actualul președinte Donald Trump, dar credea că va putea face față criticilor. Cu toate acestea, când Biden și-a anunțat decizia de a se retrage din alegerile din 2024, Jean-Pierre – prima persoană de culoare și prima femeie queer care a ocupat această funcție – a realizat că partidul care îi modelase viziunea asupra lumii și cariera se schimbase. În noua sa carte, „Independent: A Look Inside a Broken White House Outside the Party Lines", Jean-Pierre analizează politica de partid din jurul campaniei și modul în care a decis să se retragă din Partidul Democrat pentru a deveni independentă. În acest fragment exclusiv, Jean-Pierre povestește momentul în care a aflat că Biden nu va candida și consecințele imediate ale acestei decizii.

de **KARINE JEAN-PIERRE**

ÎN DIMINEAȚA ACELEI DUMINICI, 21 iulie, m-am trezit întrebându-mă cum vom trece peste o săptămână imprevizibilă, deoarece președintele, care se afla la reședința sa de vacanță din Rehoboth, Delaware, avea COVID-19. Am evitat în mod intenționat să mă uit la emisiunile politice de duminică, deoarece, cu toate discuțiile despre dacă președintele ar trebui să rămână sau să plece, canalele de cablu și celelalte rețele deveniseră prea greu de urmărit. Am luat legătura cu Ben LaBolt, directorul de comunicare al Casei Albe, și cu unii membri ai echipei mele. Apoi, în jurul orei 13:00, am aruncat întâmplător o privire la telefonul meu de serviciu. Era o invitație la o ședință neașteptată care urma să aibă loc în 45 de minute. Invitația fusese trimisă consilierilor superiori, mie, lui LaBolt, lui Tom Perez și lui Stephen Benjamin, care participau de obicei la ședința zilnică a șefilor de cabinet de la ora 8:15 dimineața. Întâlnirea improvizată mi-a lăsat sentimente contradictorii. Putea fi una din două situații, una dintre ele fiind de neimaginat.

La ora 13:45, am intrat pe Zoom și am văzut din nou că toți cei prezenți erau participanții obișnuiți la ședința de dimineață. Dar, apoi, uitându-mă la lista de nume, am văzut că erau prezenți și liderii campaniei. Era Jennifer O'Malley Dillon, fostă șefă adjunctă a personalului de la Casa Albă și acum președintă a campaniei de realegere a președintelui Joe Biden, care, după cum bănuiam, urma să conducă ședința împreună cu Jeff Zients, șeful personalului de la Casa Albă. Și mai era un alt nume pe ecran. Președintele Joe Biden. Mintea mi-a luat-o razna.

Inima a început să-mi bată cu putere.

Întâlnirea a început la ora stabilită. Și, brusc, în momentul în care Biden a apărut, a dat vestea.

„Bună ziua tuturor, sunt Joe", a spus el. Nu-mi amintesc exact cuvintele lui, dar ne-a spus că a luat decizia de a nu candida pentru realegere. Partidul îi cauzase atât de multe prejudicii campaniei sale, încât nu mai era cale de întoarcere. Își va termina mandatul, se va retrage din cursa prezidențială și o va susține pe Harris.

În scurt timp, urma să fie emis un comunicat prin care să se anunțe lumii decizia lui.

Nu am mai auzit restul. Îmi amintesc vag că ne-a mulțumit tuturor și că a spus că i-a sunat pe O'Malley Dillon

PARTENERIAT DE LUCRU Jean-Pierre îl numește pe Biden „un om empatic și generos" în cartea sa. În imagine, cei doi se întorc la Casa Albă în mai 2024.

FOTO: GETTY

și pe vicepreședinte chiar înainte de a se alătura nouă. Eram amorțită. Camera mea era oprită, pentru că într-o duminică după-amiază nu eram pregătită să apar la o convorbire surpriză. Dar acum am observat fețele tuturor celor adunați să asculte această veste devastatoare. Michael Tyler, directorul de comunicare al campaniei, și Quentin Fulks, principalul adjunct al directorului de campanie al lui Biden. Și am văzut multe persoane care, ca și mine, lucrau pentru administrație. Păreau triste, șocate. În timp ce noi continuam să stăm acolo, a fost emisă scrisoarea care anunța retragerea lui Biden. Și, bineînțeles, în mijlocul stării mele de amețeală, telefonul meu a început să vibreze neîncetat. Toată lumea trimitea mesaje, întrebând dacă era adevărat.

Nu m-am gândit niciodată că Biden va demisiona. Având în vedere modul în care conducerea democrată îl ataca, credeam că va riposta și mai puternic. Era descendentul unor imigranți irlandezi și cineva care își păstra cu fermitate convingerile. Nu i-ar fi lăsat niciodată să câștige, credeam eu. Nu ar fi demisionat niciodată, chiar dacă atacurile împotriva lui erau urâte și crude. Ar fi ripostat și mai puternic. „Știu că am COVID-19", ar fi spus el, „dar să știți că, deși voi fi absent pentru o perioadă, sunt alături de voi. Nu plec nicăieri". Ar fi mulțumit echipei și ne-ar fi încurajat să continuăm ceea ce facem.

„Nu m-am gândit niciodată că Biden va demisiona... Credeam că va riposta mai puternic".

La telefon, Biden părea să fie total împăcat cu decizia sa, dar eu eram uimită, sentimentele mele fiind confuze. Eram furioasă și tristă. Eram furioasă și îndurerată că acest om și-a dedicat mai mult de 50 de ani din viață slujirii poporului american, iar în final a fost tratat prost de membrii propriului său partid. Era oribil.

Le-am trimis imediat un mesaj angajaților mei și le-am spus să se alăture unei convorbiri telefonice la ora 14:30 cu echipa de comunicare și presă digitală condusă de Anita Dunn, consilierul principal al lui Biden. Înainte de asta, la ora 14:00 a avut loc o ședință pentru personalul superior. Când am discutat cu Dunn, deși eram cu toții conștienți că Legea Hatch interzicea echipei de la Casa Albă să discute despre campanie, a fost totuși surprinzător să aflăm că nici măcar ea nu știa dinainte că Biden decisese să se retragă din cursă.

Încercam cu toții să asimilăm schimbarea situației. După ce am vorbit cu persoane de încredere, inclusiv cu LaBolt, am decis să merg mai departe cu apariția mea programată anterior la *The View*, considerând-o o oportunitate de a-l susține pe președinte și, astfel, de a-mi ridica și mie moralul.

De asemenea, trebuia să mă gândesc când voi vorbi cu presa, în circumstanțe care se schimbaseră radical de când mă trezisem în dimineața aceea. În loc să abordez agenda unui președinte care candida pentru un nou mandat, acum trebuia să răspund la întrebări despre decizia sa aproape fără precedent de a nu mai candida. Nu

organizam niciodată briefinguri când președintele era plecat și, deși am luat în considerare pentru scurt timp posibilitatea ca eu să mă duc în Delaware pentru a vorbi cu reporterii de acolo, am decis să nu schimbăm lucrurile și să nu creăm un precedent pe care nu voiam să-l menținem. În schimb, am continuat să emitem în fiecare zi o scrisoare din partea medicului președintelui, atâta timp cât acesta era infectat cu COVID-19.

Asociația corespondenților de la Casa Albă nu a fost mulțumită de această decizie. Ei voiau să renunțăm la protocol, dar noi ne-am menținut poziția. Primul meu interviu oficial în fața camerelor de filmat de când președintele a decis să nu mai candideze pentru un al doilea mandat urma să aibă loc marți, la emisiunea *The View*.

Am participat de patru ori la emisiunea *The View*, un program de bază al ABC de zeci de ani. De două ori am vorbit cu gazdele emisiunii de la North Lawn, de la Casa Albă, iar în celelalte ocazii am apărut personal în platoul emisiunii din New York City. Discutasem despre o nouă apariție a mea cu câteva săptămâni înainte, înainte de dezbaterea de la Atlanta, dar de atunci ne-am lăsat purtați de val, fără să știm sigur când sau dacă voi apărea, pentru că, sincer, nu eram siguri ce se întâmplă. Deși președintele insistase că rămâne în cursă, discuțiile din conducerea partidului deveniseră atât de urâte încât era din ce în ce mai greu să ținem conferințe de presă și să apărem în public. În acea sâmbătă, eram de fapt împotriva apariției mele, dar odată ce președintele s-a retras oficial, am vrut să o fac, pentru a-l lăuda pe un om care fusese tratat atât de rău.

Minunata mea bonă a sosit înainte de răsărit și m-am îndreptat spre Aeroportul Național Reagan, unde un agent TSA amabil m-a ajutat să trec rapid de controlul de securi-

SCANAȚI CODUL QR
Accesați direct canalul YouTube al *Newsweek* pentru a urmări interviul.

Î & R

Karine Jean-Pierre

DE PETER AITKEN

Î _ Ați spune că această carte reprezintă reangajarea dvs. în politică?

R _ Cartea este cu siguranță despre reangajarea în politică și despre modul în care priviți sistemul politic. Vorbesc mult despre asta în carte și sper cu adevărat ca oamenii să profite de ocazie pentru a o citi. Ne aflăm într-un moment în care trebuie să analizăm sistemul bipartizan și avem nevoie de un astfel de sistem care să funcționeze pentru ca democrația noastră să avanseze. Cred că este un sistem defectuos și, deși, evident, am fost democrată toată viața, nu caut o luptă aici. Vreau să mă retrag și să analizez cu atenție ceea ce se întâmplă. Simt că este momentul să punem sub semnul întrebării acțiunile liderilor noștri. Nu mai simt nevoia să urmez un partid. Cred că este important să punem sub semnul întrebării acțiunile liderilor noștri și să îi împingem să facă ceea ce trebuie, să lupte pentru noi sau să ne asigure că sunt implicați total.

Ați vorbit mult cu președintele Joe Biden sau cu vicepreședinta Kamala Harris de când ați părăsit Casa Albă?

Am vorbit recent cu președintele Joe Biden. M-a sunat acum câteva săptămâni, în septembrie. M-a sunat să vadă ce fac și să-mi spună că este mândru de mine. A fost un apel foarte scurt. Nu am mai vorbit cu vicepreședinta Harris de ceva timp, de când am părăsit administrația, dar am păstrat legătura cu președintele Biden.

În carte, menționați de multe ori că democrații sunt un „partid cu o bază largă", dar apoi... ați spus că în partid există încă mult rasism și misoginism. Considerați că acest lucru îl face cu adevărat un „partid cu o bază largă"?

Am petrecut o parte din viață în Partidul Democrat, întreaga mea viață politică, întreaga mea viață de adult, de când am votat pentru prima dată. Am fost democrată. Am avut un D. Știi, am avut un D în biografia mea, da, și un D în experiența mea de vot, și cred că trebuie să ne asigurăm că îi tragem la răspundere pe liderii noștri. Chiar cred asta. Am avut experiența mea. Am scris cartea

REVOLUȚIONAR Biden „a ales persoane istorice... care reprezintă imaginea acestei țări", femei precum Jean-Pierre (mai jos) și Harris

pentru că am vrut să o fac – cred că era important pentru mine să intru în contact cu atât de multe femei, oameni care arată ca mine, care au avut experiențe foarte similare. Și a fost întotdeauna greu în fiecare mediu în care am fost. Cred cu adevărat că Partidul Democrat este un partid cu o bază largă, dar trebuie să luptăm pentru a ne asigura că rămâne un partid cu o bază largă, pentru că uneori există ideea de a exclude un anumit element al partidului sau de a exclude voci din partid, iar noi nu putem face asta. Nu putem. Nu cred în asta. Nu cred în excluderea vocilor, și vorbesc despre experiența mea particulară, dar iată care este problema: la sfârșitul zilei, președintele Biden m-a ales pe mine. Am avut cea mai diversă administrație. Am făcut istorie. Președintele a făcut progrese istorice. A ales persoane istorice pentru că a înțeles unde ne aflam ca țară și a reprezentat ceea ce era această țară.

Credeți că există o problemă prea mare legată de testul de puritate pentru conducerea Partidului Democrat din partea alegătorilor?
Dacă ne uităm la femeile de culoare, 92% dintre ele au votat pentru vicepreședinta Kamala Harris. Au votat. Au fost întotdeauna prezente, fie că a fost vorba de Hillary Clinton, de Barack Obama de două ori, de Joe Biden. Și modul în care ele înțeleg acest lucru – și de aceea întrebarea pe care o puneți mi se pare foarte interesantă – pentru că, provenind din comunitatea de culoare ca femeie de culoare, înțelegem ce înseamnă să fim prezente în cele mai grele momente. Pentru ca democrația noastră să fie pierdută, înțelegem când comunitățile sunt atacate. Se vede asta în modul în care votează femeile de culoare: ne prezentăm, chiar dacă nu toată lumea spune ceea ce vrem să auzim. Înțelegem cât de dăunător este să pierdem în fața unui Donald Trump, să ne asigurăm că, pe termen lung, avem pe cineva la Casa Albă care luptă pentru noi și luptă pentru toate comunitățile noastre, dar și să ne simțim protejate și să știm că sistemul va fi menținut.

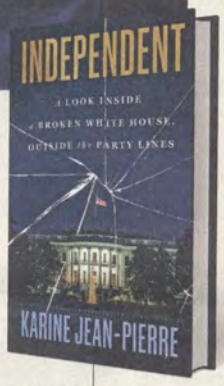

Vedeți vreun democrat actual care să vă pară un candidat puternic pentru 2028? Și cum îl evaluați pe președintele Comitetului Național Democrat, Ken Martin, și munca pe care a depus-o până acum?
Cred că este prea devreme să ne gândim cu adevărat cine va fi liderul Partidului Democrat în 2028. În acest moment, sunt multe lucruri de făcut. Partidul Democrat trebuie să funcționeze mai degrabă ca un partid de opoziție, nu ca un partid politic: trebuie să iasă din zona lor de confort. Trebuie să se ridice și să se opună autoritarismului pe care îl vedem în prezent, preluării controlului asupra țării noastre. Asta vor oamenii să audă. Practic, am pus în carte ceea ce auzeam și dezamăgirea pe care o simțeau oamenii față de partidul lor, față de Partidul Democrat. Ultimul lucru de care avem nevoie este o altă scrisoare cu un ton ferm. La fel cum conducerea este încă de stabilit – cine va conduce Partidul Democrat în 2028 – asta rămâne de văzut, dar ceea ce vor alegătorii în acest moment sunt lideri, iar dacă Partidul Democrat nu le poate oferi acest lucru, ei se vor îndrepta în altă parte. De aici și cartea mea, *Independent*.

➤ *Această conversație a fost editată și condensată. Vizitați newsweek.com pentru interviul complet.*

FOTO: COURTESY OF JEN ROSENSTEIN; DREW ANGERER/AFP/GETTY; COURTESY OF LEGACY LIT

tate și m-am urcat într-un zbor United. Îmi amintesc că era o zi înnorată, vremea fiind la fel de mohorâtă ca starea mea de spirit.

Am ajuns la studiourile *The View* din West Side, Manhattan, cu mai mult de o oră înainte de ora la care trebuia să fim acolo. Am sorbit un ceai latte de la Starbucks, am discutat cu producătorul și directorul de programe al emisiunii și m-am pregătit să vorbesc despre președintele pe care îl respectam atât de mult, în urma înlăturării sale brutale. Nu pot minți. Când m-am așezat în sfârșit pe platou, a fost o conversație dificilă, deoarece evenimentele care au dus la decizia lui Biden încă mă dureau foarte tare. Prezentatorii și publicul au fost minunați. Au înțeles. Au empatizat. Au fost amabili. După ce am terminat discuția, Whoopi Goldberg mi-a spus să îi trimit un mesaj. Sunny Hostin a spus că am făcut o treabă excelentă. Joy Behar mi-a spus că trebuie să revin. Sara Haines m-a îmbrățișat cu căldură, iar Alyssa Farah Griffin, reprezentanta republicană a emisiunii, mi-a spus că mi-a urmărit briefingurile și m-a lăudat pentru felul în care m-am comportat. Am zburat acasă în acea după-amiază și am reușit să-mi culc fiica, dar eram cu inima frântă pentru țara noastră.

„Am zburat acasă mai târziu în acea după-amiază... cu inima frântă pentru țara noastră“.

Partidul Democrat mi-a definit viața, cariera. Tot ce am făcut pentru a îmbunătăți viața oamenilor a fost legat de el. Partidul a fost vehiculul care mi-a permis nu doar să fiu în prima linie a istoriei, lucrând mai întâi în campania prezidențială a lui Obama, apoi în administrația sa, ci și să scriu propria mea istorie ca prima femeie de culoare și persoană queer care a fost vreodată secretar de presă la Casa Albă. Până atunci, nu mă gândisem niciodată să părăsesc partidul.

Nu după mult timp, m-am întors la New York pentru mai multe apariții la televizor și stăteam în biroul prietenului meu, când am dat brusc glas unui gând care îmi răsuna în minte. Se întâmplaseră prea multe lucruri pentru a mă concentra cu adevărat pe propria mea analiză sau concluzii despre ceea ce se întâmplase. Acum, norul de neliniște care plutea deasupra mea s-a cristalizat într-o idee despre cum aș putea face ceva diferit. Cum aș putea să-mi canalizez dezamăgirea într-un fel de acțiune concretă care mi-ar permite să lupt pentru ceea ce credeam, fără a acorda loialitate oarbă unui partid care simțeam că nu mai merita acest lucru.

„Știi ce? Voi deveni independentă. Nu cred că mai pot suporta să fac parte din Partidul Democrat“.

PARTENERIAT Jean-Pierre spune că democrații trebuie să rămână un „partid cu o bază largă“ și să nu „excludă voci“. Aici, în sala de briefing cu Biden, în octombrie 2024.

FOTO: ANDREW HARNIK/GETTY

➤ *Extras din* Independent: A Look Inside a Broken White House, Outside the Party Lines. *Copyright © 2025* **Karine Jean-Pierre.** *Publicat de Legacy Lit.*

CÂND LUCREZI PENTRU ACASĂ, LUCREZI CU TOATĂ INIMA.

ȘI ACASĂ ESTE TOATĂ ROMÂNIA.

ANDREI MARIN
PETROLIST, GORJEAN ȘI
INGINER DE FORAJ NEPTUN DEEP

SCANAȚI CODUL QR
Accesați direct canalul YouTube al *Newsweek* pentru a viziona interviul.

FOTO: POOL/AFP/GETTY

GEOPOLITICĂ

Putere și principii

Președinta Sloveniei, Nataša Pirc Musar, despre prietenia sa cu Melania Trump, credibilitatea SUA și motivele pentru care Europa este „slabă".

NATAŠA PIRC MUSAR ARE O AFECȚIUNE EVIDENTĂ pentru Melania Trump. Când numele acesteia este menționat în timpul interviului acordat de fosta avocată a primei doamne într-o cameră din capitala Ljubljana, ea zâmbește și chicotește, înainte de a remarca că doamna Trump încă îi răspunde imediat la e-mailuri.

Dar Pirc Musar nu mai este avocata Melaniei Trump. În schimb, se apropie de împlinirea a trei ani de mandat ca președintă a Sloveniei.

Cu toate acestea, unele lucruri nu se schimbă. Ea încă păstrează legătura cu femeia care are influență asupra celui mai puternic politician din lume, iar prima doamnă nu și-a uitat limba maternă, spune Pirc Musar cu un zâmbet.

„Sunt foarte mândră de ea", spune Pirc Musar, a cărei firmă de avocatură s-a ocupat de cazurile Melaniei Trump între 2016 și 2019. „O văd ca pe o doamnă care îl înmoaie puțin pe președintele [Donald] Trump, uneori". Melania Trump provine din Sevnica, un oraș pitoresc situat deasupra râului Sava, la est de capitală. Slovenia este o națiune compactă, care a aderat atât la Uniunea Europeană, cât și la NATO în 2004, adesea trecută cu vederea datorită poziției sale situate la nord de Balcanii de Vest și la marginea nord-estică a Italiei. Cu o populație de puțin peste 2 milioane de locuitori – mai mică decât Houston, Texas – se întinde între Europa Centrală și Mediterana, cu influențe balcanice, dar este departe de istoria tensionată pe care o au fostele țări membre ale Pactului de la Varșovia – precum Polonia și țările baltice - cu Rusia.

Țara a evitat în mare măsură impactul războiului tarifar al Casei Albe, având un comerț relativ redus cu SUA, în timp ce a început să renunțe la produsele rusești după invazia pe scară largă a Ucrainei de către Moscova, în februarie 2022.

Prima doamnă, mult mai rezervată în declarațiile sale publice decât soțul ei, i-a scris în august o scrisoare președintelui rus Vladimir Putin, apelând la el printr-o „mișcare de stilou" și cerându-i să protejeze copiii aflați în pericol din cauza războiului.

Deși Melania Trump nu a menționat în mod specific Kievul și Moscova, președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, a intervenit rapid, spunând că „vocea primei doamne contează".

de **ELLIE COOK**

Photografie de MICHAEL PROBST

Melania Trump a declarat reporterilor în octombrie că opt copii ucraineni s-au reunit cu familiile lor după ce ea a stabilit un „canal deschis de comunicare" cu șeful Kremlinului, care a devenit un paria pentru o mare parte a lumii occidentale.

Nota arată că îi pasă, spune Pirc Musar, care subliniază că Europa ar trebui să aibă „canale deschise" de dialog cu Rusia, nu doar cu SUA. Melania Trump are și ea o „putere soft" – și capacitatea de a nu fi de acord cu președintele Trump.

„Soțul sau soția sunt singurele persoane care te pot privi în ochi și îți pot spune clar ce este bine și ce este rău", spune Pirc Musar.

Încălcarea dreptului internațional

Melania Trump nu este singura legătură între Ljubljana și Washington. Statele Unite au recunoscut rapid independența Sloveniei când poporul său a votat să părăsească Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, odată cu dezintegrarea Uniunii Sovietice la începutul anilor 1990, iar o prietenie de lungă durată a rămas, spune Pirc Musar pentru *Newsweek*.

Cu toate acestea, vremurile s-au schimbat. SUA și țări precum Slovenia pot fi „aliați naturali", spune Pirc Musar, dar Washingtonul pare să se îndepărteze de reputația sa de far al drepturilor omului, al democrației și al promovării dreptului internațional. Pirc Musar, cunoscută pentru opiniile sale liberale și activitatea de advocacy, spune că aceste valori sunt înscrise în ADN-ul ei și că prietenii adevărați se pot critica reciproc atunci când nu sunt de acord. Și când țările încep să neglijeze dreptul internațional, spune ea, „nu se întrezărește nimic bun la capătul tunelului".

Mai multe țări, precum și experți ai Națiunilor Unite, au acuzat Israelul că a încălcat dreptul internațional în cei doi ani de război împotriva militanților palestinieni din Gaza. Israelul a respins acuzațiile că ar fi comis genocid și crime de război în Gaza, atacând adesea legitimitatea organismelor globale care au formulat aceste acuzații. Statele Unite au sancționat judecătorii Curții Penale Internaționale pentru mandatele emise împotriva liderilor israelieni, inclusiv judecătoarea slovenă Beti Hohler.

„Nu vă puteți imagina câte dificultăți are", spune Pirc Musar. „Acesta este un obstacol uriaș, nu numai pentru ea, ci pentru întreaga curte".

Pirc Musar, un susținător fervent al rolului ONU, care reunește 193 de țări și este din ce în ce mai criticat ca fiind irelevant, a cerut ca Consiliul de Securitate să fie reorganizat și ca dreptul de veto deținut de cei cinci membri permanenți să fie restricționat în ceea ce privește genocidul și încălcările drepturilor omului. SUA, Marea Britanie, Rusia, China și Franța au drept de veto.

SUA au utilizat dreptul de veto în repetate rânduri la rezoluțiile ONU care ar fi cerut Israelului încetarea imediată și permanentă a focului în Gaza. După veto-ul SUA din septembrie, ambasadorul palestinian la ONU, Riyad Mansour, a declarat că opoziția SUA a împiedicat Consiliul de Securitate să „își joace rolul care i se cuvine în fața acestor atrocități". ONU trebuie să rămână adecvată scopului său, inclusiv pentru a evalua atrocități precum genocidul, spune Pirc Musar.

Administrația Trump a lansat separat mai multe atacuri letale asupra unor presupuse nave care transportau droguri în apele internaționale de la începutul lunii septembrie, vizându-i pe cei pe care îi descrie drept „narco-teroriști", în mijlocul unei concentrări militare americane în sudul Caraibelor. Administrația a furnizat puține dovezi care să susțină afirmațiile sale că vizează cartelurile de droguri. Venezuela, ale cărei relații cu SUA sunt tensionate în cele mai bune momente, a ripostat la afirmațiile că cei aflați la bord erau traficanți de droguri.

Experții și observatorii au pus sub semnul întrebării, cu îngrijorare crescândă, legalitatea acestor atacuri. Pe 8 octombrie, Senatul a blocat o măsură care ar fi împiedicat administrația să folosească forța militară împotriva navelor.

Se pare că SUA s-au îndepărtat de principiile democrației și de respectarea dreptului internațional, spune Pirc Musar. „Dar cred cu adevărat că președintele Trump este inteligent și înțe-

INFLUENȚĂ Pirc Musar, fost avocat al Melaniei Trump, spune că este mândră de prima doamnă și consideră că aceasta îl „înmoaie" pe președintele Donald Trump

BĂTĂLIA BUGETARĂ Trupele slovene se antrenează cu grupul de luptă al NATO din Slovacia, dar cheltuielile pentru apărare rămân o problemă spinoasă în rândul parlamentarilor țării.

lept", adaugă ea. „Încearcă să rezolve puzzle-ul, războaiele, uneori în felul său, dar, în final, cred că este conștient de ceea ce este în joc".

„Dacă vor continua în acest fel, vor avea din ce în ce mai puțină credibilitate în comunitatea internațională", spune Pirc Musar. „Vor asta? Eu nu vreau asta. Încălcarea dreptului internațional este cea mai mare crimă pe care o poate comite o țară".

„Când pierzi credibilitatea, o poți pierde foarte repede – apoi durează ani de zile să o recâștigi".

Credibilitatea este un aspect de care Europa trebuie să țină cont. Uniunea Europeană nu este unită, spune Pirc Musar, iar drepturile omului „alunecă" în jos pe agenda mondială. A avea mai mult de două duzini de membri pe aceeași lungime de undă este o sarcină dificilă; prioritățile Franței pentru o Europă mai puțin dependentă de SUA sunt oarecum în contradicție cu dorințele flancului estic. În tot acest timp, Robert Fico, prim-ministrul Slovaciei, a pozat pentru fotografi alături de Putin după ce a călătorit luna trecută la Beijing pentru ceea ce a devenit o demonstrație de solidaritate între Rusia, China și Coreea de Nord.

„Această dezbinare pe care o arătăm între cele 27 de state membre cauzează multe probleme", spune președintele. „Mai presus de toate, slăbește Europa".

„Pierdem! Europa pierde".

Slovenia, SUA și NATO

Europa s-a bazat mult timp pe SUA pentru a furniza cea mai mare parte a capacităților militare costisitoare ale continentului. Cheltuielile pentru apărare au scăzut în urma Războiului Rece, iar întoarcerea triumfală a lui Donald Trump la Casa Albă a determinat Europa să-și reevalueze planurile militare, în fața unei schimbări de direcție a Americii, și să găsească o soluție pentru a obține suficiente echipamente noi.

„Această dezbinare pe care o manifestăm între cele 27 de state membre cauzează... probleme... Slăbește Europa... Europa pierde"

Ljubljana încă nu a îndeplinit criteriul NATO de a aloca 2% din PIB pentru apărare, deși este pe cale să o facă în acest an. Departe de flancul estic al NATO și de umbra Rusiei, la fel ca majoritatea țărilor NATO care au o zonă tampon geografică între ele și Rusia, nu există semne de anxietate în legătură cu un atac armat, care pătrunde în regiunea baltică, Polonia și unele state nordice.

Pirc Musar spune că țara, formată în 1991 în urma Războiului de Zece Zile cu Armata Populară Iugoslavă, în contextul dezintegrării Iugoslaviei, este „mai sensibilă" la situația dificilă a palestinienilor decât la războiul care a devastat Ucraina. Impactul civil al războiului dintre Israel și gruparea Hamas asupra palestinienilor este mai aproape de realitatea unei țări care încă are amintiri proaspete despre genocidul de la Srebrenica din Bosnia, spune ea.

Peste 8.000 de bărbați și băieți au fost uciși în 1995 în orașul Srebrenica, în ceea ce Curtea Internațională de Justiție, cea mai înaltă instanță a Națiunilor Unite, a recunoscut oficial ca genocid în 2007. Un raport al comisiei de anchetă a ONU din septembrie a acuzat Israelul de comiterea unui genocid în Gaza, acuzații respinse de Israel.

În conformitate cu noile obiective stabilite în iunie, membrii NATO au convenit să cheltuiască, în următorul deceniu, 3,5% din PIB-ul lor pentru echipamente militare, plus încă 1,5% pentru investiții conexe, cum ar fi infrastructura. Aceasta reprezintă o creștere uriașă față de procentul de sub 1,4% pe care Slovenia l-a alocat cheltuielilor militare anul trecut – și una pe care societatea slovenă s-ar putea să nu fie pregătită să o accepte.

FOTO: CHIP SOMODEVILLA/GETTY; SEAN GALLUP/GETTY

O plimbare pe străzile capitalei dezvăluie afișe cu sloganuri care se traduc aproximativ prin „vrem 5% în bere, nu în arme", în timp ce cheltuielile pentru apărare rămân o problemă spinoasă în rândul legiuitorilor țării.

„Nu s-a pus niciodată problema dacă slovenii ar dori să adere la UE", spune Mitja Velikonja, profesor de studii culturale la Universitatea din Ljubljana și autor al cărții Ukrainian Vignettes. „Dar când vine vorba de NATO, există mult mai multe întrebări, iar slovenii sunt mult mai rezervați".

„Sunt pacifistă din fire. Mi-aș dori ca politicienii să folosească cuvintele, nu armele"

Amenințări hibride

Țările NATO au raportat recent numeroase incursiuni ale dronelor – unele în apropierea bazelor militare – și închiderea mai multor aeroporturi. În septembrie, Polonia a declarat că aproximativ 20 de drone rusești au traversat granița țării, deși Moscova a negat responsabilitatea. A fost pentru prima dată când avioanele NATO au intervenit împotriva unor potențiale amenințări în spațiul aerian aliat.

Dronele au fost observate și în Germania, dar Slovenia nu a înregistrat nicio încălcare a spațiului aerian, spune Pirc Musar. Cu toate acestea, Ljubljana nu a scăpat de impactul atacurilor hibride, tactici concepute pentru a destabiliza. Atacurile hibride pot însemna orice, de la campanii cibernetice, la răspândirea dezinformării și utilizarea migrației ca armă. Biroul prezidențial sloven și Ministerul Afacerilor Externe au fost ținte ale acestor atacuri, spune Pirc Musar.

Estonia a declarat că trei avioane rusești MiG-31 – avioane care pot transporta rachete cu capacitate nucleară – i-au încălcat spațiul aerian timp de aproximativ 12 minute în luna septembrie. Moscova a negat că avioanele sale ar fi făcut acest lucru în drumul către enclava Kaliningrad, înconjurată de teritoriul unor state NATO. Atât Varșovia, cât și Tallinn au invocat în luna septembrie articolul 4 din tratatul de fondare al NATO, ceea ce înseamnă că statele membre se reunesc pentru a discuta „ori de câte ori, în opinia oricăruia dintre ele, integritatea teritorială, independența politică sau securitatea oricăreia dintre părți este amenințată". Dispoziția mai cunoscută a NATO, articolul 5, se referă la ideea că statele vor sprijini un alt stat membru care este atacat armat cu o reacție pe care o consideră adecvată.

Opiniile sunt împărțite cu privire la modul în care NATO ar trebui să reacționeze la prezența avioanelor rusești în spațiul său aerian. „Cea mai mare provocare pentru NATO este să-și păstreze calmul" și să nu doboare avioanele care testează alianța, a declarat recent pentru *Newsweek* Jean-Paul Paloméros, general în rezervă al Forțelor Aeriene Franceze, care a ocupat funcția de comandant superior al NATO. Donald Trump, împreună cu șefa executivului UE, Ursula von der Leyen, a lăsat deschisă posibilitatea atacurilor asupra avioanelor rusești.

„Trebuie să fim foarte atenți", spune Pirc Musar. Cea mai bună reacție este ca avioanele NATO să escorteze avioanele rusești din spațiul aerian pe care îl încalcă, spune ea. Dacă nu cooperează, adaugă ea, „este o decizie care trebuie luată când se întâmplă ceva de genul acesta".

„Sunt pacifistă din fire", spune ea, adăugând că ar prefera ca fondurile publice să fie alocate programelor educaționale sau științifice și își exprimă speranța că „nu vom deveni prea militanți", cu o declarație sinceră care reflectă raționamentul NATO că doar având capacități militare, nu vor fi nevoiți să le folosească.„Mi-aș dori ca politicienii să folosească cuvintele, nu armele", spune Pirc Musar. N

➤ **Ellie Cook** *este reporter senior pe probleme de apărare la* Newsweek. *Trimiteți-i un e-mail la e.cook@newsweek.com*

RESPECT „Încălcarea dreptului internațional este cea mai gravă crimă pe care o poate comite o țară", declară președintele pentru Ellie Cook de la *Newsweek*, în capitala Ljubljana

FOTO: MATJAŽ KLEMENC/UPRS

PIAȚA MUNCII

Atașamentul față de locul de muncă

Americanii se agață de rolurile lor sau acceptă posturi pentru care sunt supracalificați, pe fondul temerilor legate de piața muncii.

PREOCUPĂRILE LEGATE DE SLĂBIREA pieței muncii îi determină pe mulți americani să se agațe de locurile lor de muncă, unii acceptând salarii mai mici, în timp ce alții sunt dispuși să accepte roluri sub nivelul lor de experiență.

Un studiu realizat de TopResume a constatat că 66% dintre profesioniștii din SUA ar putea fi clasificați ca „job huggers" (persoane care se agață de locul de muncă) – rămânând în funcțiile lor din necesitate financiară și fiind anxioși să plece din cauza lipsei de oportunități în altă parte.

Aproape două treimi (65%) dintre cei chestionați erau dispuși să accepte un loc de muncă pentru care erau supracalificați, iar 26% au făcut deja acest lucru, în timp ce 75% au declarat că ar accepta o reducere salarială pentru a-și păstra locul de muncă, 16% fiind de acord cu acest lucru. Președintele Rezervei Federale, Jerome Powell, a anunțat recent că „datele disponibile sugerează că atât concedierile, cât și angajările rămân la un nivel scăzut".

Mikki Hebl, profesor la Universitatea Rice și expert în psihologia locului de muncă, a declarat pentru *Newsweek* că dovezile recente privind încetinirea creșterii numărului de locuri de muncă noi, șomajul constant, dacă nu chiar în creștere, și concedierile în multe sectoare se numără printre factorii care i-au determinat pe mulți să considere că orice loc de muncă este preferabil lipsei unuia.

„Alții", a spus ea, „apreciază mai mult munca flexibilă, munca la distanță, au un rol în care există mai puțin stres și mai puține ore; este vorba despre locurile de muncă, de obicei, mai slab remunerate". „Psihologii... au arătat că există doar o corelație foarte modestă între salariu și satisfacția la locul de muncă", a adăugat Hebl. „Cred, totuși, că este important să simți că ai posibilitatea de a progresa în carieră, dacă dorești acest lucru".

INCERTITUDINE Raportul a constatat că aproximativ 59% dintre profesioniști au fost informați că sunt supracalificați pentru un rol

Raportul, pentru care au fost chestionate 600 de persoane adulte active în luna septembrie, a remarcat că posturile de nivel începător și mediu sunt „aglomerate de candidați cu experiență vastă", iar 59% dintre profesioniști au fost informați în ultimul an că sunt supracalificați pentru un post.

Amanda Augustine, expert în cariere la TopResume, a avertizat: „Alegerea unui post cu responsabilități mai mici sau cu un salariu mai mic din motive de siguranță a locului de muncă este de înțeles, dar implică riscuri reale".

„În timp, profesioniștii pot pierde din creșterea salarială, pot pierde din elanul de a-și dezvolta abilitățile și își pot eroda puterea de negociere. Mutările în jos pot aduce schimbări majore de percepție: viitorii angajatori pot presupune că postul actual reflectă nivelul real al unei persoane pe piață", a declarat ea pentru *Newsweek*.

Dar Jennifer Schielke, CEO și cofondatoare a firmei de recrutare Summit Group Solutions, a spus că alți factori pot depăși riscul. „Unii ar putea spune că un salariu mai mic și un post inferior pot afecta negativ sănătatea mentală și progresul în carieră, dar unele persoane ar putea face acest lucru tocmai pentru a-și echilibra viața și a-și proteja sănătatea mentală", a declarat ea pentru *Newsweek*. „Acest lucru le permite să preia controlul... și să aibă ocazia de a influența pozitiv rolul și echipele lor, depășind așteptările cu mai puțin stres (potențial)".

de **HUGH CAMERON**

Hugh Cameron *este reporter la* Newsweek. *Îi puteți trimite un e-mail la h.cameron@newsweek.com*

FOTO: DMITRIY KRAVCHENKO/GETTY

ACEST FILM ESTE...

UN ÎNDEMN LA ACȚIUNE

REGIZOAREA PREMIATĂ CU OSCAR KATHRYN BIGELOW CONSIDERĂ CĂ OAMENII AU UITAT CĂ EXISTĂ ARME NUCLEARE CAPABILE SĂ DISTRUGĂ LUMEA. EA ȘI-A PROPUS SĂ LE REAMINTEASCĂ ACEST LUCRU PRIN FILMUL „A HOUSE OF DYNAMITE“

FOTO: ALEXI LUBOMIRSKI/NETFLIX

de H. Alan Scott

CEL MAI ÎNFRICOȘĂTOR LUCRU LEGAT de armele nucleare nu sunt focoasele, ci faptul că noi, ca societate, am devenit atât de indiferenți față de ele. Teama de anihilare totală din perioada Războiului Rece s-a transformat într-o amnezie culturală periculoasă, pe care regizoarea premiată cu Oscar Kathryn Bigelow o consideră asurzitoare. Cu cel mai recent film al său, „A House of Dynamite", ea este hotărâtă să facă lumea să asculte din nou.

„Cred că faptul că discuția a fost abandonată are mult de-a face cu faptul că armele nucleare au fost într-un fel normalizate", spune Bigelow pentru *Newsweek*. „Și asta în sine este o idee destul de terifiantă. Și faptul că nu privim acest lucru din perspectiva anihilării globale pe care ar trebui să o avem. Adică, nu tindem să îl luăm foarte în serios".

Filmul în sine este un thriller politic intens, cu Idris Elba, Rebecca Ferguson, Tracy Letts, Jared Harris, Jason Clarke și Anthony Ramos în rolurile unor oficiali guvernamentali care se confruntă cu realitatea în timp real a unei rachete nucleare care se apropie. Filmul plonjează publicul în 18 minute terifiante, redate din diferite puncte de vedere ale unor oficiali din cadrul guvernului american, în timp ce mai multe agenții se străduiesc să răspundă la o rachetă balistică intercontinentală nucleară neidentificată care se îndreaptă cu viteză spre America de Nord.

„Am vrut să spunem povestea în timp real", spune scenaristul Noah Oppenheim. „Am vrut ca publicul să experimenteze cât de scurte sunt 18 minute".

Pentru Bigelow, filmul este ipotetic, conceput pentru a „dezvălui ce s-ar întâmpla" în culisele puterii în timpul unei crize de neimaginat.

Ignoranța cu privire la pericolele războiului nuclear poate fi atribuită unui singur moment din istorie, potrivit lui Oppenheim. „Cred că sfârșitul Războiului Rece a fost un punct de cotitură", spune el. „Odată cu prăbușirea Uniunii Sovietice, a apărut un sentiment fals de ușurare, de genul: «Gata, amenințarea a dispărut»".

Dar amenințarea nu a dispărut. Ea a suferit o mutație, devenind mai puternică și mai complexă. Cifrele de astăzi zugrăvesc un tablou terifiant. „În prezent, există peste 12.000 de ogive nucleare în lume", adaugă Bigelow. „Există nouă țări nucleare, dintre care doar trei sunt membre NATO". Proverbialul „băiat cu bagheta magică" nucleară, ca să zicem așa, nu a dispărut niciodată. Doar a devenit mai silențios. Confruntată cu această tăcere, ce a determinat-o pe Bigelow să realizeze cel mai zgomotos film din cariera sa? O obligație civică.

Tragerea semnalului de alarmă

Bigelow nu este străină de filmele cu implicații politice care examinează mecanismele de presiune ale instituțiilor americane aflate sub constrângere. Cu *The Hurt Locker*, ea a explorat impactul echipelor de geniști în războiul din Irak. Pentru munca sa, a primit premiul Oscar pentru cel mai bun regizor, devenind prima femeie care a câștigat acest premiu. A continuat cu analiștii de informații care îl vânau pe Osama bin Laden în *Zero Dark Thirty*. Curiozitatea jurnalistică față de funcționarea internă a instituțiilor guvernamentale nu a fost niciodată doar o poveste captivantă pentru Bigelow; mai degrabă – și în special în cazul filmului *A House of Dynamite* – este menită să fie un fel de intervenție pentru public.

„Ne aflăm într-un mediu extrem de tensionat, cu atât de multe angajamente militare în întreaga

„ARMELE NUCLEARE AU FOST ÎNTR-UN FEL NORMALIZATE. ȘI ASTA ÎN SINE ESTE O IDEE DESTUL DE ÎNFRICOȘĂTOARE"

FOTO: EROS HOAGLAND/NETFLIX © 2025 (2); MICHAEL DUNNING/GETTY

MISIUNE IMPOSIBILĂ Tracy Letts (stânga, sus) în rolul generalului Anthony Brady și Rebecca Ferguson (stânga) în rolul căpitanului Olivia Walker în „A House of Dynamite". În timp ce cei doi așteaptă impactul unei rachete nucleare, Walker găsește un dinozaur de jucărie în buzunarul ei – o scenă care „a adus un moment de umanitate cu care ne putem identifica", spune Ferguson. Sus: O imagine de arhivă a unei rachete balistice intercontinentale nucleare Titan.

lume", spune Bigelow. „Speranța mea este să discutăm despre reducerea stocului nuclear. Simt că acest film este, cel puțin pentru mine, un îndemn la acțiune".

Pentru a universaliza acest îndemn, Bigelow și Oppenheim au luat o decizie crucială de a nu identifica țara de origine a atacului fictiv din film. Lăsând acest aspect ambiguu, ei reușesc să concentreze atenția filmului asupra fragilității sistemului în sine.

„Pentru Kathryn și [pentru mine] era important ca în film să nu existe un personaj negativ", spune Oppenheim. „Dacă o singură țară lansează o rachetă și știm cine este responsabil, povestea devine cu totul alta. Devine o poveste despre răutatea și agresiunea acelei țări. Cred că a oferi publicului un personaj negativ pe care să-l învinovățească este prea ușor, o scăpare".

Această abordare apolitică se extinde și la reprezentarea președintelui în film, prezentând ceea ce Oppenheim numește „cel mai bun scenariu" al unei persoane „bine intenționate, grijulii și responsabile". Arătând incertitudinea unui președinte capabil în mijlocul unui atac de neimaginat, ei reușesc să demonstreze că această criză nu ține de persoana care deține puterea, ci mai degrabă de defectele unui sistem care pune atâta putere în mâinile unei singure persoane.

„Cel mai bun scenariu este să ai pe cineva care ia în serios slujba, s-a gândit măcar puțin la această problemă și vrea să facă ceea ce trebuie. Și atunci vezi o persoană ca asta, un fel de ideal, și apoi îți dai seama că, chiar și cu persoana perfectă în acel post, este un scenariu imposibil, pentru că nu există niciun om pe planetă care ar trebui să aibă soarta întregii omeniri în mâinile sale și doar trei sau patru minute pentru a lua o decizie. Nimeni nu este capabil să facă față unei astfel de presiuni și greutății unei astfel de responsabilități".

Furnizarea informațiilor publicului în acest mod a fost esențială pentru Bigelow pentru a iniția conversația pe care speră că filmul o va inspira. Dar aceasta va fi eficientă doar dacă va ajunge la un public global. Pentru Bigelow, amenințarea nucleară este o problemă fără frontiere, care necesită o conversație fără frontiere. De aceea, distribuirea filmului de către gigantul global de streaming Netflix a fost deosebit de atractivă.

„Acestea nu sunt probleme specifice unui anumit loc. Netflix este platforma perfectă pentru acest lucru, deoarece este globală, și aceasta este

singura modalitate de a începe să abordăm această problemă".

Iar acest parteneriat cu Netflix demonstrează angajamentul lui Bigelow de a atrage cât mai mulți spectatori. Respectul și încrederea lui Bigelow în public sunt evidente: spectatorii nu sunt doar consumatori de divertisment, ci participanți activi cu puterea reală de a produce schimbări. Ea vede *A House of Dynamite* ca pe un transfer de responsabilitate de la ecran la spectator.

„Speranța mea este ca filmul să acționeze ca o întrebare, iar publicul să aibă ocazia să răspundă la ea", spune Bigelow. „Vor prelua acea minge? Vor accepta provocarea? Și aceasta este întrebarea pe care o pune filmul".

Dar pentru ca această problemă să fie înțeleasă pe deplin și publicul să se angajeze în ea, ei trebuie să simtă greutatea ei.

Pentru a transmite acest lucru, Bigelow a trebuit să îmbrățișeze ea însăși o dualitate. Pe de o parte, există abordarea criminalistică a acurateței. Pe de altă parte, există momentele mici și fragile de umanitate în mijlocul haosului. Și acest lucru dezvăluie poate cel mai terifiant adevăr din *A House of Dynamite*: agențiile din cadrul guvernului însărcinate cu protejarea noastră și procesele lor pot fi meticulos concepute, dar oamenii însărcinați cu protejarea noastră sunt la fel de umani ca și noi.

Autenticitatea întâlnește umanitatea

Înainte ca Bigelow să poată arăta omul imperfect din centrul mașinii infailibile, ea trebuie mai întâi să construiască o lume cu un realism impecabil. O caracteristică a filmelor sale, acest angajament față de autenticitate nu este doar o necesitate artistică, ci și o altă responsabilitate pe care o simte față de subiectul și publicul său.

„Când inviți publicul în aceste locații, este foarte important să fii responsabil față de ele", explică Bigelow. „De aceea [lt. gen.] Dan[iel] Karbler și ceilalți consilieri tehnici ai noștri au fost atât de importanți pentru acest film. Dan a fost alături de mine în fiecare zi în care am filmat".

Acest consultant, un general de trei stele în rezervă care a comandat odată Comandamentul Spațial și de Apărare Antirachetă al Armatei SUA și care apare și în film, confirmă și laudă angajamentul lui Bigelow.

SCANAȚI CODUL QR

PENTRU A VIZIONA INTERVIUL EXCLUSIV ACORDAT DE KATHRYN BIGELOW ȘI DISTRIBUȚIA FILMULUI *„A HOUSE OF DYNAMITE"* PENTRU *NEWSWEEK*

FOTO: EROS HOAGLAND/NETFLIX © 2025; MAX CISOTTI/DAVE BENETT/GETTY IMAGES FOR NETFLIX

„Ca militar, am văzut o mulțime de filme militare, iar toți prietenii mei, știi cum e, stau acolo și zic: «Îți vine să crezi?»", spune Karbler.

„Nu veți găsi niciun fel de greșeli de acest gen [în acest film]".

Accesul la consultanți de înalt nivel a fost posibil doar datorită credibilității pe care Bigelow și-a construit-o în rândul personalităților din complexul militar-industrial de-a lungul carierei sale, spune Oppenheim.

„De îndată ce au auzit că Kathryn era regizoarea", observă el, „s-au deschis multe uși".

Dar acuratețea detaliilor nu este scopul final, ci doar un punct de plecare. Construirea acestui univers credibil al Camerei de criză a Casei Albe, al Centrului de comandă strategică al Statelor Unite și al bazei de lansare a Armatei Statelor Unite de la Fort Greely, în Alaska, a servit doar ca fundal pentru adevăratul subiect al filmului: oamenii imprevizibili din centrul acestor instituții.

„Dacă nu tratăm această problemă la scară umană, nu cred că o putem face doar la scară mecanică", insistă Bigelow. „Este o problemă umană, pentru că asta este ceea ce vedem. Practic, potențialul sfârșit al civilizației".

„EXISTĂ ÎN PREZENT PESTE 12.000 DE FOCOASE ÎN LUME AZI... NOUĂ ȚĂRI NUCLEARE; DOAR TREI SUNT MEMBRI AI NATO".

PARTICIPAREA SPECTATORILOR
Kathryn Bigelow pe platou (stânga) și (jos, a treia stânga) cu distribuția la o proiecție a filmului pe 4 octombrie la Londra. Ea vrea ca filmul să acționeze ca o întrebare și ca publicul să aibă "oportunitatea de a răspunde la ea".

În mâinile altui regizor, accentul unui film ca acesta ar fi probabil pus pe acțiune, emoția fiind în plan secund. Dar Bigelow le îmbină perfect într-un mod care este atât familiar, cât și terifiant.

Un simbol puternic al acestui lucru este interpretarea Rebeccăi Ferguson în rolul căpitanului Olivia Walker, care conduce centrul de comandă al Casei Albe. În cele 18 minute palpitante care le rămân înainte ca racheta să lovească, Walker găsește în buzunar un dinozaur de jucărie, o amintire a copilului de acasă pe care probabil nu-l va mai vedea niciodată.

„Dinozaurul era ceva ce tocmai luasem... A adus un fel de impuls uman cu care te poți identifica", spune Ferguson. „Fiecare persoană din acea cameră are copii, relații sau părinți, dar sunt extrem de buni în ceea ce fac. Și dacă nu am fi introdus acele mici elemente de fractură și umanitate, ar fi foarte greu să te identifici cu ele".

„Ar putea fi privit ca un semn al extincției", adaugă Bigelow. „Este un semn minunat și complicat. Și ni se reamintește că asta este miza. Nu te întorci dintr-un conflict nuclear. Pur și simplu nu se întâmplă".

Anthony Ramos, care joacă rolul maiorului Daniel Gonzalez în centrul de comandă Fort Greely, o spune mai clar.

„Sunt oameni, omule", spune Ramos. „Sunt oameni care primesc vestea că o bombă se îndreaptă spre ei. Nu poate fi mai clar de atât".

Întrebarea supremă

Dacă oamenii însărcinați cu executarea acestor ordine pentru a proteja umanitatea sunt doar oameni și predispuși să reacționeze emoțional, de ce am permite existența unui sistem care pune soarta întregii lumi în mâinile unuia singur dintre ei?

De aceea Bigelow și Oppenheim au vrut să afle de la sursa lor din Pentagon și CIA cât de des se antrenează președintele pentru un scenariu pre-

cum cel descris în *A House of Dynamite*. Răspunsul pe care l-au primit a fost alarmant. „Prietenul meu, sursa noastră, a spus că aproape niciodată", spune Oppenheim. „Președintele, care este civil, este ales, primește poate o singură informare despre problema nucleară care îl va urma peste tot.

Iată cum ar funcționa. Și după aceea, nu se mai ocupă cu problema în niciun fel semnificativ. Asta ne-a îngrozit, pentru că, dacă te gândești la persoana care deține toată autoritatea, [ea are] cea mai puțină expertiză și cea mai puțină practică, indiferent cine este acea persoană. Și este acolo doar pentru că este un civil care tocmai a fost ales președinte. Asta a fost îngrozitor să aflăm".

Filmul se termină cu președintele SUA interpretat de Idris Elba luând o decizie imposibilă – să riposteze sau să aștepte, „sinucidere sau predare", după cum spun filmul și Karbler. Văzându-l reacționând într-un mod total uman – șocat, speriat, dar concentrat – se dezvăluie adevăratul punct central al argumentului din *A House of Dynamite*. Nu este vorba că o persoană bine intenționată, dar în cele din urmă imperfectă, în rolul de președinte al Statelor Unite ar putea lua o decizie greșită, ci mai degrabă că sistemul obligă chiar și un lider ideal să ia o decizie imposibilă.

„Am avut multe discuții cu senatorul Sam Nunn, care are o fundație numită *Nuclear Threat Initiative*, și unul dintre subiectele cele mai importante pentru el este această idee de autoritate exclusivă", spune Bigelow. „Președintele are autoritatea exclusivă de a lua o decizie cu privire la un atac nuclear sau la o ripostă nucleară. Și este vorba de autoritate exclusivă, ceea ce înseamnă că acea persoană va lua singură decizia. Cred că ar fi important să luăm în considerare faptul că, atunci când votăm, este posibil să votăm pentru o persoană care ar putea ajunge în acea poziție și ar trebui să ia acea decizie".

Bigelow consideră că moștenirea sa supremă este aceea de a oferi publicului cunoștințele necesare pentru a pune aceste întrebări liderilor lor și sistemului în care trăiesc. Când este întrebată ce speră ca oamenii să rețină din opera sa, ea repetă acea curiozitate jurnalistică care a stat la baza celor mai influente lucrări ale sale.

„Mi-ar plăcea ca publicul să plece de la acest film simțindu-se puțin mai informat. Să aibă un context puțin mai larg pentru ceea ce se întâmplă în lume", spune Bigelow. „Și cred că această cunoaștere înseamnă putere". N

„ESTE O PROBLEMĂ *a* UMANITĂȚII, PENTRU CĂ *spre aceasta* NE ÎNDREPTĂM. PRACTIC, SPRE POTENȚIALUL **SFÂRȘIT AL CIVILIZAȚIEI".**

O REALITATE TERIFIANTĂ Anthony Ramos în rolul maiorului Daniel Gonzalez. El spune că, în ciuda expertizei personajelor, „sunt oameni care primesc vestea că o bombă se îndreaptă spre ei. Nu poate fi mai clar de atât".

FOTO: EROS HOAGLAND/NETFLIX © 2025

ÎN CULISELE MISIUNII LETALE

NAVEED JAMALI DE LA *NEWSWEEK* ARE O PRIVIRE EXCLUSIVĂ ASUPRA TRIADEI NUCLEARE AMERICANE

de ANDREW STANTON

MEMBRII SERVICIILOR militare care lucrează cu armele nucleare ale Statelor Unite trebuie să fie pregătiți să lanseze o misiune mortală în orice moment.

Naveed Jamali, de la *Newsweek*, s-a alăturat recent unora dintre acești bărbați și femei la bordul unui submarin cu rachete balistice și, astfel, a devenit primul jurnalist care a filmat toate cele trei ramuri ale triadei nucleare a națiunii.

El a început proiectul filmând dintr-un bombardier B-52 în ianuarie 2023 pentru un episod independent din seria de videoclipuri *Neconvențional*, pe care o prezintă.

La momentul respectiv, Jamali „nu avea nicio idee" că va acoperi întreaga triadă nucleară, a spus el într-un interviu.

Dar călătoria l-a dus apoi la o rachetă balistică intercontinentală Minuteman III, sau ICBM, în aprilie 2024, acoperind partea terestră și punând misiunea în mișcare.

Șapte luni mai târziu, Jamali a avut ocazia să filmeze dintr-un B-2 Spirit.

El a devenit a 820-a persoană care a zburat vreodată în bombardierul stealth super-secret, o onoare unică marcată prin primirea numărului său oficial: 820.

Veteranul și fostul spion s-a urcat în sfârșit la bordul submarinului cu rachete balistice USS Wyoming în august anul acesta.

Aflarea informațiilor despre militarii care lucrează la armele nucleare ale Americii a fost o descoperire importantă pentru Jamali. El a fost impresionat de vârsta lor, deoarece mulți dintre ei au în jur de 20 de ani, a spus el.

Acești bărbați și femei provin din toată țara și din medii socio-economice diferite, dar un lucru pe care îl au în comun este angajamentul lor față de misiune, a spus Jamali.

Toți au muncit din greu pentru a ajunge unde sunt și se confruntă cu condiții de viață dificile

la locul de muncă, fie că este vorba de o călătorie izolată la bordul unui submarin sau de spații înguste în care lucrează, la un ICBM.

„Mulți dintre ei sunt tineri și tinere care petrec luni întregi sub ocean sau tineri și tinere care lucrează la rachete în mijlocul pustietății, în condiții foarte austere și periculoase, știind că... tot ceea ce fac este supravegheat de adversarii nucleari", a spus Jamali.

El a văzut acest angajament cu ochii lui la bor-

ACCES LA TOATE ZONELE B-52 este unul dintre cele două bombardiere cu capacitate nucleară pe care Jamali le-a documentat de aproape. Stânga jos: Fotografie cu racheta balistică intercontinentală Minuteman III.

FOTO: NEWSWEEK; BEN BIRCHALL/PA IMAGES/GETTY

dul avionului B-52, când a avut loc o „defecțiune semnificativă" care a provocat o căldură atât de intensă încât nu puteau atinge niciun metal din jurul lor.

„Piloții și echipajele – doar caracterul și profesionalismul lor – au făcut ca misiunea să continue", a spus el.

Deși mulți americani nu realizează acest lucru, aceste arme nucleare sunt utilizate în fiecare zi ca o formă critică de descurajare.

„Fiecare dintre aceste echipaje înțelege că asta înseamnă că trebuie să fie capabile să îndeplinească o misiune teribilă", a spus el.

„Evident, primul angajament este descurajarea – dar dacă aceasta eșuează, trebuie să existe un al doilea angajament pentru un al doilea tip de misiune".

Jamali a menționat, de asemenea, că membrii serviciului militar înțeleg riscul meseriei lor: aceste arme nucleare sunt o țintă pentru adversari în cazul unui conflict, iar rachetele balistice intercontinentale sunt un adevărat „magnet pentru alte rachete".

Submarinele nucleare sunt cele „supraviețuitoarele" din triada nucleară. Ele au o misiune critică, a spus el.

„Singurele două persoane din lume care știu unde se află USS Wyoming în acest moment sunt căpitanul navei și navigatorul. Nimeni altcineva din lume nu știe unde se află", a spus Jamali.

„Scopul este ca, în cazul unui atac asupra Statelor Unite, adversarul să nu poată distruge aceste submarine, astfel încât acestea să asigure un al doilea atac dedicat".

Filmarea triadei nucleare necesită planificare și autorizații de securitate semnificative, care, în unele cazuri, pot ajunge până la Casa Albă. Există, de asemenea, o verificare de securitate la fața locului.

În timp ce armata SUA ar examina filmările din motive de securitate națională, în esență pentru a se asigura că nu sunt utilizate imagini clasificate, Jamali a spus că el și ceilalți care lucrează la proiect au păstrat „controlul editorial deplin".

El a spus că este „onorat" să împărtășească poveștile tinerilor militari angajați în această muncă în fiecare zi, lăudând în același timp echipa care a lucrat alături de el la proiect.

„Am o echipă minunată – nu suntem o echipă mare, dar sunt oameni care m-au însoțit în multe dintre aceste experiențe. Acestea sunt lucruri dificil de filmat", a spus Jamali.

„A petrece patru zile pe un submarin cu rachete balistice nu a fost ușor, nici fizic, nici mental", a adăugat el.

„Sunt foarte mândru că am reușit să facem acest lucru".

Un moment „suprarealist"

Jamali a spus că a fost o experiență „suprarealistă" să se afle față în față cu o armă nucleară în timp ce filma Minuteman III.

El a reflectat asupra juxtapunerii dintre „puterea pe care omul a creat-o pentru a eradica literalmente viața de pe pământ" și „faptul că avem logică și reținere" pentru a nu le folosi într-un „mod irațional".

„Speranța și convingerea mea sunt că oamenii de cealaltă parte, din Beijing și Moscova, dacă lăsăm politica deoparte, înțeleg și ei gravitatea a ceea ce fac", a spus Jamali.

„Și atâta timp cât această gândire rațională rămâne – înțelegerea faptului că aceste arme teribile pot distruge lumea și că nu există nicio modalitate de a le folosi pentru a obține o victorie decisivă – cred că asta îi va împiedica pe toți să le folosească vreodată". N

SCANAȚI CODUL QR

PENTRU A VIZIONA TOATE EPISODELE SERIEI *„NECONVENȚIONAL"*

PRIVIRI SEDUCĂTOARE Între Fox și Thompson s-a creat o chimie instantanee. Dar pentru personajul lui Fox, Marty McFly, era ciudat să se trezească fără pantaloni și să-și întâlnească propria mamă... ca adolescent.

COURTESY OF UNIVERSAL STUDIOS LICENSING LLC; TOP RIGHT: THEO WARGO/GETTY

CARTE

Totul ține de chimie

La patruzeci de ani de la lansare, Michael J. Fox retrăiește filmările pentru *Înapoi în viitor* și scânteile care au sărit la prima sa întâlnire cu Lea Thompson.

Când „Înapoi în viitor" a devenit filmul cu cele mai mari încasări din 1985, Michael J. Fox a trecut de la rădăcinile sale în sitcomurile de familie la statutul de vedetă la Hollywood. După ce a jucat rolul principal în trilogie timp de cinci ani, Fox a devenit un nume cunoscut. Acum, 40 de ani mai târziu, noua sa carte „Future Boy: Back to the Future and my Journey Through the Space-Time Continuum" descrie jongleria pe care Fox a realizat-o pentru a filma simultan două roluri foarte diferite. În acest fragment exclusiv, Fox discută despre prima sa zi pe platoul de filmare al „Back to the Future" cu colega sa Lea Thompson. Relația lor profesională, care a început rece, s-a transformat în cele din urmă într-o prietenie puternică, pe viață.

***BEDROOM EYES:* O EXPRESIE PE CARE AM** auzit-o cu toții de multe ori fără să înțelegem pe deplin ce înseamnă. Ochii care mă priveau acum erau visători, sexy, curioși. Da, Lea Thompson avea o privire hipnotizantă. În acest budoar slab iluminat, simțeam că mă atrag. Mâinile ei se întindeau spre mine, căutând și găsind sprijin. Vocea ei, o șoaptă subțire, avea o muzicalitate seducătoare. Cum am ajuns aici? Ei bine, Marty McFly a fost lovit de o mașină și s-a trezit în acest dormitor, îngrijit de o fată care părea straniu de familiară. Situația era ciudată (cel puțin, așa era scris în scenariu). Dar magia a depășit scenariul. Mă simțeam bine. Lea și cu mine aveam ceea ce în limbajul actoricesc se numește chimie.

Nu aveam de unde să știm că vom ajunge să avem această conexiune organică, de necontestat. De fapt, Lea a recunoscut mai târziu că nu se aștepta la prea multe de la mine. Am intrat în filmul ei, în mijlocul producției, înlocuind un actor principal cu care ea avea o istorie comună, atât profesională, cât și personală. Din punctul ei de vedere, fostul ei coleg de distribuție fusese concediat brusc și inexplicabil după câteva săptămâni de filmări, pentru a fi înlocuit de un refugiat dintr-un serial de comedie. Dar ochii nu mințeau. Se întâmpla ceva special. Era ceva bun.

Pe măsură ce munceam, ce făceam noi nu părea deloc ca o muncă. Scenariul era atât de bine scris încât replicile curgeau pur și simplu:

INT. DORMITOR ÎNTUNECAT — NOAPTE

de
MICHAEL J. FOX
și
NELLE FORTENBERRY

MARTY zace în pat, stând în lumina ambientală care pătrunde pe ușă. MÂINI FEMININE pun o compresă rece pe vânătaia de pe fruntea lui. Marty geme și se mișcă.

MARTY: Mamă? Tu ești?

FEMEIE: Gata, gata. Relaxează-te.

Pare să fie mama lui. El deschide ochii. Tot ce poate vedea este silueta ei.

FEMEIA: Ai dormit aproape nouă ore.

MARTY: Am avut un coșmar oribil. Am visat că m-am întors în timp. A fost groaznic.

FEMEIA: Ei bine, ești teafăr și nevătămat, înapoi unde ți-e locul, în bunul și vechiul 1955.

MARTY: 1955?

Ea aprinde lampa de pe noptieră. Este aceeași fată pe care George o spiona, iar Marty o recunoaște la fel ca noi...

MARTY: Doamne. Tu ești... tu ești...

LORRAINE: Mă numesc Lorraine. Lorraine Baines.

Marty o privește fix pentru un moment lung.

MARTY: Dar... dar ești atât de slabă!

LORRAINE: Relaxează-te, Calvin. Ai o vânătaie destul de mare pe cap.

MARTY: (se uită sub pături)

Uh... unde sunt pantalonii mei?

LORRAINE: (arată)

Acolo, pe scaun.

(observă culoarea lenjeriei lui)

Nu am mai văzut niciodată chiloți mov, Calvin.

Marty se acoperă.

MARTY: Calvin? De ce îmi spui Calvin?

LORRAINE: Păi, nu ăsta e numele tău, Calvin Klein? Așa scrie pe lenjeria ta.

(realizând brusc)

Oh... cred că oamenii îți spun Cal.

„Mă îndrăgosteam de scenă și, în ciuda reacției ei inițiale, Lea se îndrăgostea de mine“

MARTY: Nu, de fapt oamenii îmi spun Marty.

LORRAINE: Păi, mă bucur să te cunosc, Marty.

Ea se apropie și se așează pe pat, chiar lângă el. E foarte interesată de el.

LORRAINE: Te deranjează dacă stau aici?

MARTY:

(înghite în sec, nervos)

Uh... nu...

Marty se îndepărtează cât poate fără să cadă din pat. Își ține pătura strâns în jurul taliei. Ea îl privește, fascinată.

LORRAINE: Ai o vânătaie mare acolo...

Îi mângâie ușor fruntea vânătă... apoi îi trece mâna prin păr.

Marty se îndepărtează și mai mult... și cade de pe pat! Se acoperă cu păturile.

STELLA (O.S.): Lorraine? Ești acolo sus?

Auzim PAȘI urcând scările.

LORRAINE: (către Marty)

E mama mea! Repede, pune-ți pantalonii înapoi!

Îi aruncă pantalonii.

Lea Thompson și cu mine ne-am întâlnit pentru prima dată cu 10 minute înainte de a filma această scenă. Lea se descrie cu acuratețe ca fiind „irascibilă“ în timpul primelor noastre saluturi. Ea și Eric Stoltz, actorul distribuit inițial în rolul lui Marty, jucaseră împreună într-un film anterior, *The Wild Life*, și se împrieteniseră. Ea se simțea loială față de el, îi proteja locul în film și era amărâtă că el fusese concediat după șase săptămâni de filmări pentru *Back to the Future*. Eu eram destinatarul acestor sentimente. Lea a trecut de la dorul de Eric la

MARE SCOTT! Lorraine are ochi doar pentru Marty, în timp ce Marty trebuie să se asigure că ea se îndrăgostește de tatăl său, George, în 1955

UNIVERSAL STUDIOS LICENSING LLC; BRUCE GLIKAS/WIREIMAGE/GETTY; COURTESY OF FLATIRON BOOKS

necesitatea de a se adapta la o abordare complet nouă a rolului principal, ceea ce a schimbat și dinamica dintre Lorraine și Marty.

În ceea ce mă privește, eram în modul de supraviețuire. Lucram de doar câteva zile și nu aveam luxul de a lua în considerare perspectivele altor oameni. Aveam propria mea perspectivă de care trebuia să mă îngrijesc. Exista, de asemenea, posibilitatea să cedez din cauza epuizării sau a anxietății excesive. Trebuia doar să trec peste fiecare zi (sau noapte – cele două deveneau din ce în ce mai confuze) de producție.

Fusesem aruncat în acest film fără nicio pregătire. Acționând mai ales din instinct, am ales o tactică și m-am dedicat ei, urmând o filosofie promovată de programele de recuperare pentru dependenții de droguri și alcool: „Acționează ca și cum". Dacă nu înțelegi pe deplin cum să-ți atingi obiectivul sau cum să obții rezultatele pe care le urmărești (sobrietate, claritate, onestitate), pur și simplu „acționează ca și cum" ai face-o. Când crezi cu adevărat în asta, poți vedea oportunitatea unei descoperiri. Dar dacă ți-e frică să deschizi ușa, nu se va întâmpla nimic. Aceasta este chimia creativă a actoriei și motivul pentru care îmi place să lucrez cu alți actori. Orice este posibil.

După primele câteva duble, m-am simțit suficient de confortabil încât să risc câteva sugestii, pe care regizorul nostru, Robert Zemeckis, le-a primit cu entuziasm, după ce inițial a fost prudent. Mi-a venit în minte că Lorraine ar putea stârni încă un râs în această scenă dacă ar modifica o replică din dialogul ei. I-am spus gluma lui Bob Gale înainte de a i-o împărtăși protagonistei. În timp ce Marty realizează nervos că este îmbrăcat doar în lenjeria intimă Calvin Klein, o întreabă pe Lorraine: „Unde sunt pantalonii mei?". În loc de răspunsul

PRIETENIE DE LUNGĂ DURATĂ Thompson și Fox, la gala de deschidere a *Back to the Future: The Musical* în iulie 2023. Ei „s-au înțeles" în timpul filmărilor

din scenariu, „Pe scaun", am încercat replica mea la următoarea dublă. Lea a spus-o perfect: „Acolo... pe lada mea de zestre".

Echipa *Back to the Future* a reușit să-și stăpânească reacțiile până când Bob a strigat „Tăiați!", apoi m-au surprins cu o serie de râsete sincere și încântate. Lea mi-a zâmbit, apoi mi-a făcut cu ochiul timid. I-am răspuns cu același gest.

Știam că suntem în sincron.

Până acum, totul era atât de ireal.

M-am uitat în ochii aceia seducători și m-am gândit: „Fata asta e foarte bună". Speram că și ea se uita în ochii mei și se gândea: „Tipul ăsta din sitcom nu e chiar atât de rău, până la urmă". Lea și cu mine ne lăsăm cuprinși de scenă. Ei bine, eu mă lăsam cuprins de scenă, iar Lea, în ciuda reacției sale inițiale, începea să se îndrăgostească de mine. Oricum ar fi, era o mare îndrăgostire.

Prima noastră scenă s-a terminat după ce mama lui Lorraine a strigat-o de jos. Lorraine s-a panicat și i-a aruncat cu forța hainele lui Marty. „Repede, pune-ți pantalonii înapoi!". Conform scenariului, am luat pantalonii și m-am rostogolit de pe pat, dispărând din câmpul vizual. Neînscris în scenariu: am adăugat un „buton" improvizat scenei (termen din limbajul serialelor de comedie pentru râsul final). Am sărit de pe podea, cu un picior deja în pantaloni, și în timp ce încercam să-l bag și pe celălalt, am executat o căzătură fără apărare, corpul meu prăbușindu-se ca un copac. Am aterizat în afara camerei cu un zgomot surd, o lovitură comică de grație.

Din nou, echipa a așteptat până când râsetele au dat semnalul de oprire. Bob abia își putea stăpâni chicotitul. „Bine, să o luăm de la capăt", a spus el. „Dar, pentru numele lui Dumnezeu, dați-i omului o pernă de data asta".

Eram obișnuit cu aceste ritmuri comice. Când venea vorba de potențialul umoristic, corpul meu nu era templul meu – era o resursă care putea fi jefuită și prădată. Lea a observat asta. Ea își amintește: „Felul în care te-ai împiedicat de pantaloni și ai căzut de pe pat; felul în care ți s-a rupt vocea; precizia fizică pe care o aveai. Am văzut imediat această abilitate incredibilă care m-a impresionat foarte mult".

Am simțit același lucru despre talentul ei. Am găsit-o inteligentă și modestă și am simțit că dezvoltam o relație, în ciuda modului în care am ajuns amândoi acolo. Mult mai important era unde ne îndreptam. După aceea, ne-am apropiat destul de repede. „Ne-am înțeles", este de acord Lea. N

➤ *Extras cu permisiunea Flatiron Books din* Future Boy. Copyright ©2025 **Michael J. Fox** și **Nelle Fortenberry.**

SOCIETATE

Pași și oraș

Străzile urbane își pierd din dinamismul social pe măsură ce pietonii își accelerează ritmul, potrivit unui nou studiu.

de **LUCY NOTARANTONIO**

VIAȚA LA ORAȘ A FOST DESCRISĂ de mult timp ca fiind una cu un ritm alert. Acum, există date care demonstrează cât de mult s-a accelerat ritmul.

Un studiu realizat de Institutul de Tehnologie din Massachusetts relevă că pietonii din trei mari orașe din nord-estul Statelor Unite – Boston, New York și Philadelphia – se deplasează cu 15% mai repede decât în 1980. De asemenea, studiul a constatat că tot mai puține persoane zăbovesc în spațiile publice, numărul acestora scăzând cu 14% în ultimele trei decenii.

Coautoarea Arianna Salazar-Miranda, profesoară asistentă la Yale, a declarat pentru *Newsweek* că rezultatele sugerează o schimbare în modul în care oamenii utilizează spațiile publice. Ea a spus: „O interpretare este că viața socială publică slăbește. Motivele acestei schimbări sunt probabil multiple – creșterea oportunităților de petrecere a timpului liber și atracția spațiilor interioare, cum ar fi cafenelele –, dar rezultatul pare să fie o interacțiune socială mai redusă în spațiile deschise".

„Acest lucru este important, deoarece spațiile publice, cum ar fi trotuarele și piețele, au servit de-a lungul istoriei ca locuri de socializare. Când acestea încep să funcționeze mai mult ca niște coridoare decât ca locuri de întâlnire, riscăm să pierdem acest rol integrator. Acest lucru are implicații nu numai pentru coeziunea socială, ci și pentru capacitatea orașelor de a genera întâlniri informale care stimulează creativitatea, implicarea civică și comunitatea".

„Desigur, viața socială nu a dispărut; poate că se desfășoară în altă parte", a adăugat ea. „Dar, chiar dacă s-a mutat în interior, această schimbare modifică totuși caracterul vieții urbane. Locurile private tind să atragă grupuri mai omogene, astfel încât există mai puține șanse de a întâlni oameni din diferite medii sociale. Dacă ne pasă de spațiul public ca loc în care diferite tipuri de oameni pot interacționa, aceasta este o tendință care merită atenție".

Interacțiuni pierdute

Newsweek a discutat concluziile cu Ruth Conroy Dalton, profesor de arhitectură la Universitatea Northumbria din Marea Britanie. Ea a spus: „Creșterea vitezei de mers pe jos scurtează durata medie a deplasării pe stradă cu aproximativ 13%, ceea ce înseamnă mai puține secunde în care pot avea loc interacțiuni între trecători, contact vizual sau pur și simplu «prezență»".

Carlo Ratti, profesor de practică în tehnologii urbane și planificare la MIT și coautor al noului studiu, a declarat: „Cât de repede mergem, cum se întâlnesc oamenii în spațiul public – ceea ce vedem aici este că spațiile publice funcționează într-un mod oarecum diferit, mai mult ca o arteră de circulație și mai puțin ca un spațiu de întâlnire".

Dalton, care nu a fost implicată în cercetarea condusă de MIT, a menționat un sondaj național la care a participat ca coautoare, realizat pe un eșantion de 2.029 de adulți din Marea Britanie. Ea a constatat că 54% dintre respondenți au fost de acord că „mersul pe jos prin zone pline de clădiri plictisitoare afectează starea de spirit".

Ea a spus: „Când strada în sine îți oferă mai puține motive să zăbovești, ai tendința să te grăbești și mai mult, creând un cerc vicios de timp de staționare mai scurt și schimburi sociale

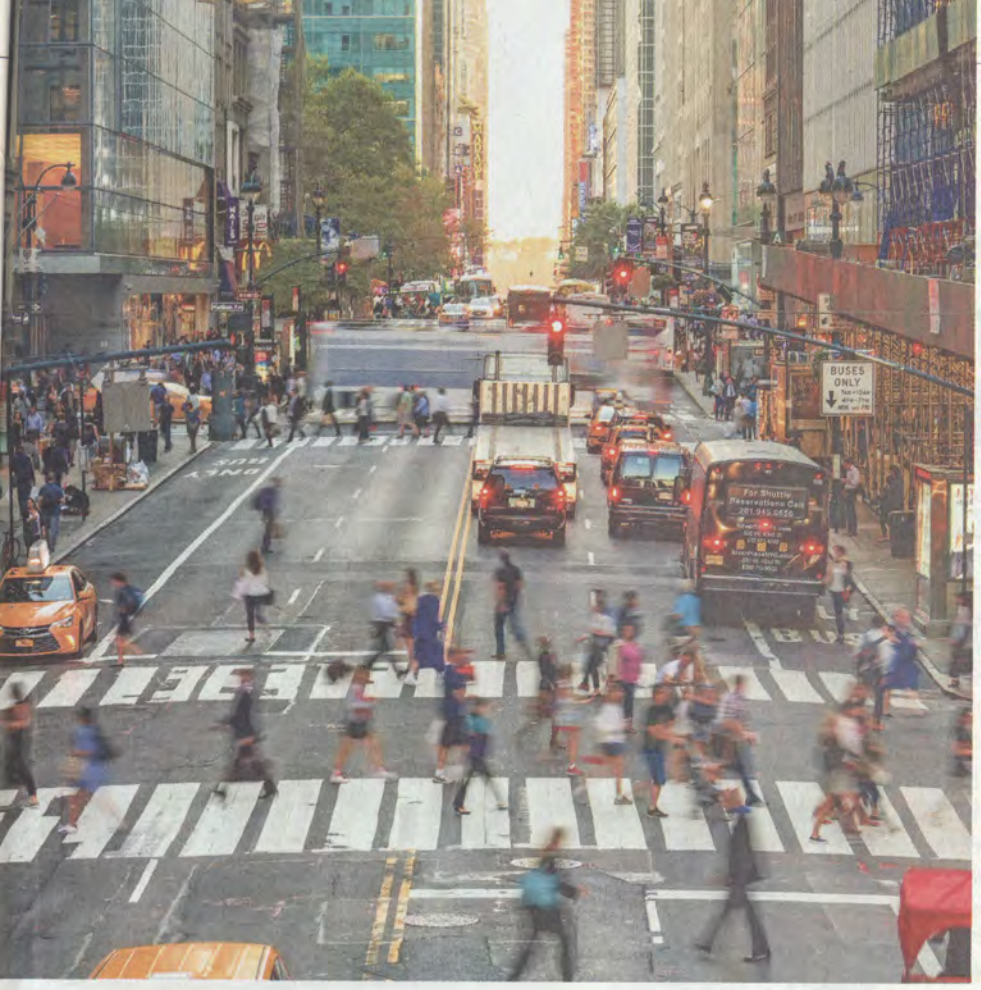

ÎN MIȘCARE Cercetările arată că ritmul zilnic mai rapid lasă puțin spațiu pentru întâlniri spontane, împingând interacțiunea socială către telefoane (stânga jos).

mai rare. Un public care se simte atât grăbit, cât și neputincios este, în mod previzibil, mai detașat de străzile sale".

AI întâlnește designul urban

În cadrul studiului, cercetătorii au utilizat învățarea automată pentru a analiza înregistrările video realizate de urbanistul William Whyte între 1978 și 1980 în New York City. Aceste înregistrări au fost făcute în spații publice emblematice, precum Bryant Park și treptele Metropolitan Museum of Art.

În 2010, o echipă de cercetători condusă de sociologul Keith Hampton a recreat condițiile de filmare ale lui Whyte, filmând imagini actualizate din aceleași locuri, la aceeași oră din zi. Ratti a declarat pentru *Newsweek*: „La fel ca natura, designul urban ar trebui să îmbrățișeze experimentul – încercând diferite configurații pentru a vedea care favorizează cel mai bine conexiunea umană. Acesta a fost și obiectivul lucrării revoluționare a lui William H. Whyte din anii 1970. El a adnotat minuțios ore întregi de filmări Super 8 de mână (un proces pe care l-a numit în mod faimos „crux"). Astăzi, așa cum arătăm în articolul nostru, AI și instrumentele digitale ne permit să analizăm mii de ore de filmări în câteva secunde. Asta înseamnă că putem în sfârșit să înțelegem la scară largă cum se mișcă, se adună și interacționează oamenii în public. Și, cu aceste cunoștințe, putem proiecta spații mult mai bune. Spații care nu izolează, ci care invită". Printre concluzii s-a numărat scăderea numărului de persoane care s-au alăturat grupurilor după ce au intrat în spații publice. În 1980, 5,5% dintre indivizi au ajuns să socializeze într-un grup. Până în 2010, această cifră a scăzut la doar 2%.

„Viața socială poate că nu a dispărut; poate că se desfășoară în altă parte. Dar... dacă s-a mutat în interior, această schimbare modifică totuși caracterul vieții urbane"

Motivele acestei schimbări par a fi multiple. Cercetătorii indică ascensiunea smartphone-urilor, care permit oamenilor să-și coordoneze planurile în mod digital înainte de a ieși din casă. Interacțiunile sociale care odată se desfășurau spontan la colțul străzii au loc acum prin mesaje text sau chat-uri de grup.

„Când te uiți la imaginile lui William Whyte, oamenii din spațiile publice se priveau mai mult", a spus Ratti. „Era un loc în care puteai începe o conversație sau te puteai întâlni cu un prieten. Atunci nu puteai face astfel de lucruri online".

Cultura cafelei ar putea juca, de asemenea, un rol important, atrăgând oamenii de pe trotuare în locuri climatizate și dotate cu Wi-Fi.

Cercetătorii speră că munca lor va influența modul în care orașele proiectează și reproiectează spațiile publice, mai ales într-o perioadă în care polarizarea digitală remodelează modul în care oamenii interacționează în viața reală. „Spațiul public este un element foarte important al vieții civice", a spus coautorul Salazar-Miranda.

„Cu cât îmbunătățim mai mult spațiul public, cu atât putem face orașele noastre mai potrivite pentru întâlniri". N

➤ **Lucy Notarantonio** *este reporter de viață și tendințe la* Newsweek. *Trimiteți-i un e-mail la l.notarantonio@newsweek.com*

EICMA 2025

Pasiune, miros de benzină, adrenalină și eleganță

Aproape în fiecare an, începând din 1914, pasiunea, mirosul de benzină, adrenalina și eleganța își dau întâlnire la Milano, la Esposizione Internazionale Ciclo Motociclo e Accessori. – *Răzvan Scăești*eanu

CEA DE-A 82-A EDIȚIE A EICMA, desfășurată între 4 și 9 noiembrie 2025, sub sloganul „That's Amore", a fost o ediție record. Peste 600.000 de vizitatori, peste 730 de expozanți și peste 2.000 de branduri din peste 50 de țări au reiterat statul de etalon al evenimentului în lumea motocicletelor și a culturii mobilității pe două roți.

EICMA 2025 a arătat o energie pe care, din păcate, saloanele auto au pierdut-o în ultimii ani, sub presiunea electrificării și a digitalizării. De la „baby" GS-ul BMW (F 450 GS), la DesertX-ul reînnoit de la Ducati, de la noul noul touring Honda CB1000GT și noul motor de aventură CFMoto 1000MT-X, până la revenirea lui Norton, premierele pe două roți, toate însoțite de vedete din MotoGP, miros de benzină, fete frumoase și acea energie care s-a risipit din lumea auto, au constituit rețeta de succes a evenimentului desfășurat pe o suprafață de circa 300.000 de metri pătrați.

Printre cele mai populare atracții ale EICMA 2025 s-a numărat și cea de-a 20-a aniversare a MotoLive, arena în aer liber care se întinde pe peste 60.000 de metri pătrați, cea mai mare de până acum, care a încântat publicul cu curse, spectacole acrobatice, competiții cu motociclete de aventură cu doi cilindri și extraordinara Cursă caritabilă a Campionilor, transmisă în direct la televizor, care a reunit douăsprezece legende ale motorsportului pentru o cauză nobilă.

Printre campionii asfaltului s-au numărăt Troy Bayliss, Carlos Checa, Marco Melandri, Alex Gramigni, Jeremy McWilliams și Thomas Chareyre. Iar la capitolul off-road au răspuns „prezent" Stefan Everts, Christophe Pourcel, Chicco Chiodi, David Philippaerts și Marco Belli.

De asemenea, evenimentul a fost îmbogățit și mai mult de expoziția „Reginele Deșertului", creată în colaborare cu ASO – Amaury Sport Organisation, un omagiu adus istoriei și legendei Raliului Dakar, cu 31 de motociclete originale expuse pentru prima dată în Italia și întâlniri zilnice cu protagoniștii celui mai faimos raliu din lume, care a atras peste 42.000 de vizitatori.

Zona Y.U.M. – Your Urban Mobility a fost, de asemenea, un mare succes, unde mii de vizitatori au putut încerca gratuit peste 40 de vehicule, inclusiv scutere, mopede și cvadricicluri electrice.

Această suprafață de 4.000 m² a confirmat capacitatea EICMA de a interpreta noile tendințe în mobilitatea urbană.

CELE MAI IMPORTANTE NOUTĂȚI DE LA EICMA 2025

Benelli TRK 602 X, TRK 902 Stradale și TRK 902 Xplorer

Constructorul italian Benelli a prezentat trei noutăți importante la EICMA 2025. Este vorba despre motocicletele de aventură TRK 602 X, TRK 902 Stradale și TRK 902 Xplorer.

TRK 602 X va înlocui modelul TRK 502 în gama Benelli. Motocicleta e animată de un nou motor bicilindru paralel de 554 cmc, la 270 de grade, care produce o putere declarată de 56 CP și un cuplu de 60 Nm. Benelli susține, de asemenea, că suspensia a fost îmbunătățită față de modelul 502.

TRK 902 Xplorer este noul model emblematic al Benelli, axat pe off-road. Are roată de 19 inch pe față și roată de 17 inch pe spate și o cursă a suspensiei de 17 centimetri, iar Benelli declară că motorul produce 95 CP și un cuplu de 80 Nm.

Iar TRK 902 Stradale, prin contrast, este noul model emblematic al Benelli pentru șosea. Stradale are jante de 17 inch față și spate, iar cursa suspensiei de 13 centimetri o face în mod clar o motocicletă de asfalt.

BMW F 450 GS – „Baby GS"

BMW a lansat la EICMA 2025 noul F 450 GS, supranumit și „Baby GS" sau „GS-ul pentru fiecare zi".

F 450 GS are o greutate de aproximativ 178 de kilograme și este pus în mișcare de un motor bicilindru de 420 cmc, cu un unghi ciudat, de 135 de grade, între cilindri, care dezvoltă 48 de cai putere și un cuplu de 43 Nm.

Modelul nu face niciun rabat în ceea ce privește confortul și siguranța, oferind, printre altele, ecran TFT, sisteme electronice de asistență și „Easy Ride Clutch", pentru o conducere ușoară în oraș.

F 450 GS are roată de 19 inch pe față și roată de 17 inch pe spate.

CFMoto - Prototipul V4 SR-RR

CFMoto a făcut senzație la EICMA 2025 cu prototipul V4 SR-RR, care ar putea semnala intenția producătorului de a intra în MotoGP.

Dacă V4 SR-RR va ajunge în producția de serie, nu se știe încă. Dar prototipul este platformă de testare pentru un nou motor V4 de 997 cmc, despre care CFmoto susține că produce peste 210 cai putere.

CFMoto a adus la EICMA 2025 și o nouă motocicletă de aventură de top, 1000MT-X, cu motor bicilindru paralel de 946 cmc, care dezvoltă 111 cai putere și un cuplu de 80 Nm. Motorul dispune de suspensie KYB complet reglabilă, față și spate, cinci moduri de condus, ABS și control al tracțiunii sensibile la înclinare, TPMS, schimbător rapid de viteze, mânere și șa încălzite, etc..

Honda – Noua CB1000GT și prima sa motocicletă electrică

Honda a surprins la EICMA 2025 cu premiera mondială a primei sale motociclete electrice, Honda WN7. Sub motto-ul „Be the Wind", modelul promite accelerație instantanee, rafinament și liniște specifice propulsiei electrice, dar și dinamica tipică Honda, validată prin teste extinse pe drumurile din Europa.

Cu o baterie de 9,3 kWh și un motor de 18 kW, WN7 oferă oficial o autonomie de peste 140 km și compatibilitate cu încărcarea rapidă CCS2, de la 20% la 80% în 30 de minute.

Honda a adus la EICMA 2025 și noul CB1000GT, un model creat pentru cei care caută confort suprem pe distanțe lungi, dar și performanță sportivă autentică.

Motorul derivat din Fireblade – același utilizat pe CB1000 Hornet – oferă un echilibru între forță și rafinament. Suspensia Showa EERA (Electronically Equipped Ride Adjustment), carenajul optimizat aerodinamic și lista extinsă de echipamente standard (ABS Cornering cu IMU pe 6 axe, quickshifter, manșoane încălzite, cruise control, conectivitate Honda RoadSync, sistem Emergency Stop Signal etc.) definesc un pachet premium pentru orice tip de drum.

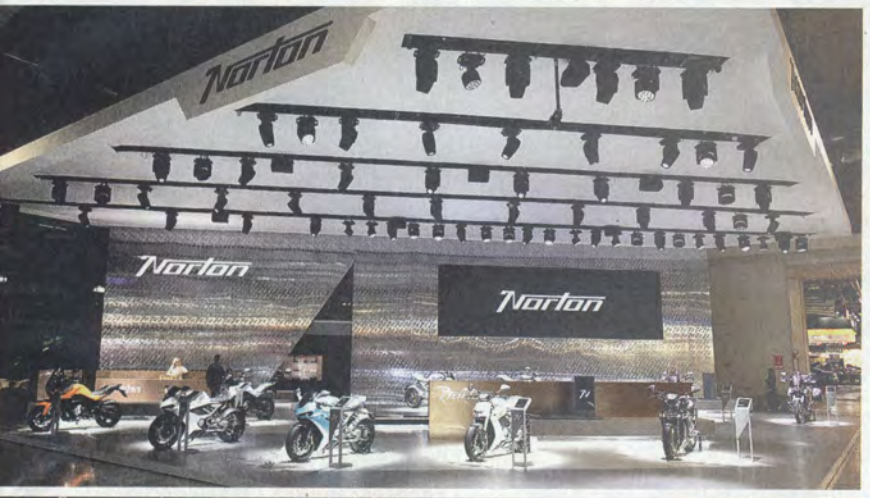

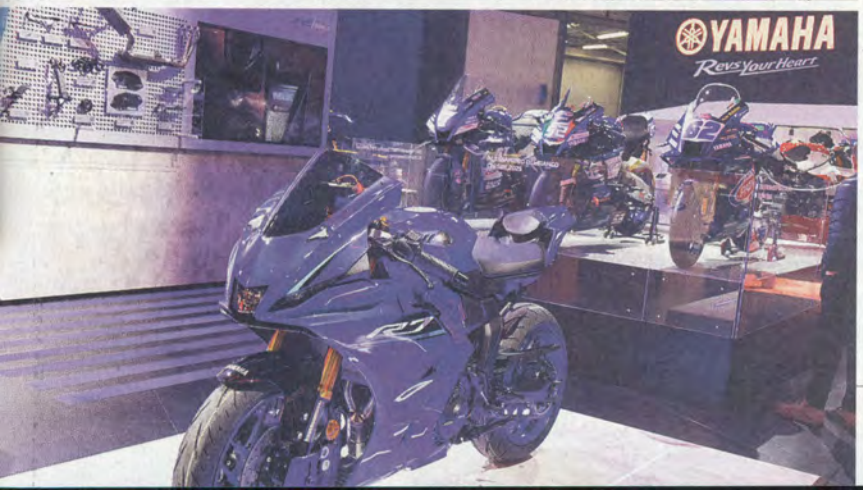

KTM Brabus 1400R – Când tunerul Mercedes se dă pe 2 roți

Producătorului austriac KTM a prezentat modelul Brabus 1400R, făcut în colaborare, după cum arată și numele, cu Brabus, tunerul specializat, în general, pe modificarea mașinilor Mercedes-Benz.

Motocicleta Brabus dezvoltă 190 de cai și un cuplu de 145 Nm, dintr-un motor V-twin de 1.350 cmc. Carena este complet modificată față de cea a motocicletei KTM de bază, având, de exemplu, evacuarea sub coadă și renunțând-se la șaua pasagerului.

KTM Brabus 1400R „Signature Edition" va fi produsă în doar 100 de exemplare, iar prețul său sare de 40.000 de euro.

Norton – Renașterea mărcii britanice

Producătorul britanic Norton, care a făcut prima motocicletă în 1902, a renăscut la EICMA 2025, sub umbrela indienilor de la TVS Motor Company. A prezentat patru motoare, unul sport, unul „naked" și două „adventure"-uri. Este vorba de Manx R, Manx, Atlas și, respectiv, Atlas GT.

Mai multe detalii au fost dezvăluite, deocamdată, doar despre Manx R: motor V4 de 1.200 cmc și peste 200 de cai, frâne Brembo, carene și jante din carbon și suspensie semi-activă.

Suzuki SV-7GX – Întoarcerea unei legende cu o tușă digitală

SV-7GX, noua încarnare a seriei SV de la Suzuki, păstrează motorul bicilindru în V de 645 cmc, care dezvoltă 73 cai putere și un cuplu de 64 Nm, dar adaugă un ecran TFT, o funcție de schimbare rapidă a vitezelor și moduri de condus SIRS.

Motocicleta este un „crossover" cu caracter sport-touring.

Yamaha – Refresh pentru YZF-R7

Yamaha a reîmprospătat modelul YZF-R7 pentru 2026. Motocicleta a primit un număr surprinzător de modificări, începând cu o nouă suspensie față și spate – 12 cm cursă față și 12,2 cm spate, în scădere de la 12,9 cm față și spate la modelul din 2025, dar fără a se schimba garda la sol, capacitatea rezervorului a fost ușor crescută și ABS-ul a devenit mai inteligent, fiind sensibil la înclinare. De asemenea, R7 a primit carenajele revizuite.

Asasinarea lui NICOLAE IORGA

27 NOIEMBRIE 1940. PE 27 NOIEMBRIE 1940, ÎN JURUL OREI 17:30, s-au prezentat la vila lui Nicolae Iorga din Sinaia șapte indivizi, care i-au spus doamnei Ecaterina Iorga că sunt de la Poliția Legionară a Capitalei și că au venit să-l ridice pe profesor pentru un interogatoriu.

A doua zi, 28 noiembrie 1940, corpul lui Nicolae Iorga a fost găsit aruncat pe câmpul dintre Ploiești și comuna Strejnic.

Iorga, fondator al Partidului Naționalist-Democrat, împreună cu A. C. Cuza (cel care va pune bazele Ligii Apărării Național-Creștine), intră în conflict cu legionarii în 1932, când semnează un decret prin care scoate mișcarea în afara legii.

Conflictul dintre Iorga și legionari se amplifică în 1938, când Corneliu Zelea Codreanu îi trimite o scrisoare defăimătoare, iar Iorga îl dă în judecată.

Deși istoricul își retrage plângerea, procesul continuă, iar Codreanu este arestat. În toamna lui 1938, Codreanu și alți lideri legionari sunt omorâți.

Explicația oficială a fost că ar fi încercat să fugă de sub escortă în timp ce erau transportați la Jilava. Ca reacție, legionarii l-au asasinat pe prim-ministrul Armand Călinescu, pe motiv că a coordonat omorârea „Căpitanului".

După crearea statului național legionar, condus de Horia Sima și generalul Antonescu, în septembrie 1940, legionarii comit o nouă serie de asasinate: în noaptea de 26 spre 27 noiembrie, are loc masacrul de la Jilava, când 64 de foști demnitari din regimul lui Carol al II-lea sunt omorâți în închisoare. Urmează asasinarea istoricului Nicolae Iorga și a economistului Virgil Madgearu.

După doar două luni, în 21-23 ianuarie 1941, are loc rebeliunea legionară: tentativa de lovitură de stat a mișcării eșuează, iar Antonescu preia întreaga putere, până la întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste, în august 1944. N

NOIEMBRIE-DECEMBRIE 2025

Asasinarea lui John F. Kennedy

21 noiembrie 1963. Asasinarea lui John Kennedy pe 22 noiembrie 1963 a generat mai multe teorii ale conspirației decât oricare crimă din istorie. Deși comisia alcătuită în grabă de succesorul liderului asasinat, Lyndon Johnson, a ajuns la concluzia că Oswald a fost singurul trăgător, există voci care spun că el ar fi fost ajutat de un asasin plătit, de origine cubaneză. Acesta ar fi mărturisit pe patul de spital, unui prieten, că a fost implicat în asasinarea președintelui american.

Încheierea Războiului Rece

2 decembrie 1989. Pe 2 și 3 decembrie 1989, la câteva săptămâni după căderea Zidului Berlinului, la Summitul din Malta, a avut loc întâlnirea dintre președintele SUA, George H. W. Bush, și secretarul general sovietic, Mihail Gorbaciov. Summitul este văzut de numeroși observatori și istorici ca sfârșitul oficial al Războiului Rece.

Arestarea lui Constantin Noica

11 decembrie 1958. Filosoful Constantin Noica a intrat în vizorul autorităților comuniste imediat după instalarea lor la putere. În perioada 1949 - 1958, Noica a avut domiciliu obligatoriu la Câmpulung-Muscel. În 1958, Noica a fost arestat, anchetat și condamnat la 25 de ani de muncă silnică, cu confiscarea întregii averi. Alături de el au fost arestați toți participanții la seminariile private organizate de Noica la Câmpulung. Comuniștii l-au arestat pe filosoful Constantin Noica pentru „uneltire contra orânduirii sociale". Alături de el au fost arestați și alți intelectuali care participaseră la seminariile lui.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO38847674, cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL*	Abonament PRINT*	Abonament DIGITAL*
3 luni: 125 lei	3 luni: 73 lei	1 lună: 21 lei
6 luni: 234 lei	6 luni: 141 lei	3 luni: 57 lei
12 luni: 450 lei	12 luni: 275 lei	6 luni: 105 lei
		12 luni: 200 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

**Prețurile includ TVA 11%*

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

VEOLIA

25 de ani de activitate. 2,31 miliarde de euro, impactul Veolia România în economia locală.

Apa și energia dau viață orașelor. Noi le punem în mișcare zi de zi, pentru 2,1 milioane de utilizatori.

887 mil. € investiții totale

718,5 mil. € investiți în infrastructura de apă și canalizare

73,8 mil. € alocați pentru proiecte de modernizare și eficientizare operațională

41,5 mil. € direcționați către comunitate și mediu

41 mil. € dedicați pentru proiecte de digitalizare

12,2 mil. € utilizați pentru eficiență energetică

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026